

NAŠE DELO

GLASILO DELOVNIH KOLEKTIVOV

ZDRUŽENIH PAPIRNIC LJUBLJANA

PAPIRNIC KOLIČEVO

TOVARNE CELULOZE MEDVODE

Volili smo delavski svet

VEVČE, MAJA — Po statutu Združenih papirnic Ljubljana ima delavski svet podjetja 45 članov, od katerih se vsako leto izvoli polovica za mandatno dobo dveh let. Volitve morajo biti opravljene vsako leto do konca aprila, razpisane pa morajo biti vsaj 30 dni pred dnem glasovanja.

V skladu s temi določbami statuta je delavski svet na svoji 8. redni seji, dne 20. 3. 1972 sprejel sklep, da se razpišejo redne volitve 24 članov, ki jim letos po teče mandatna doba. Ker je en član izvoljen v premaznem oddelku, odšel iz podjetja in bi mu mandatna doba potekla šele prihodnje leto, je delavski svet sprejel dodatni sklep, da se istočasno z rednimi volitvami opravijo tudi nadomestne volitve enega člana v premaznem oddelku. Za dan volitev je bil določen četrtek, 20. aprila.

Delavski svet je na isti seji sprejel tudi sklep o imenovanju volilne komisije in komisije za sestavitev volilnega imenika. V volilno komisijo so bili imenovani: Jurij Mušič, Ada Babnik in Franci Hribar, v komisijo za sestavitev volilnega imenika pa Tone Peternel, Ida Cerk in Magda Sešek.

Po statutu podjetja se kandidiranje in tudi same volitve izvedejo po volilnih enotah, ki jih določijo delavski svet ob razpisu volitev. S tem pa omogoča delavcem v vseh organizacijskih enotah, da imajo svoje zastopnike v delavskem svetu.

Delavski svet je za letošnje volitve določil naslednje volilne enote, ki jih je bilo skupno štiriinajst:

I. volilno enoto, v kateri volijo delavci remontnih delavnic in uprave vzdrževanja ter ima skupno 5 članov delavskega sveta, od katerih so letos volili tri;

II. volilno enoto, v kateri volijo delavci energetskega oddelka in ima 2 člana delavskega sveta, letos pa so volili enega;

III. volilno enoto, v kateri volijo delavci strojne dodelave in ima tri člane DS, letos so volili dva;

IV. volilno enoto, v kateri voli oddelek ročne dodelave in ima 7 članov DS, od katerih so letos volili tri;

V. volilno enoto, ki obsega delavce I. papirnega stroja, ima 2 člana DS, letos pa so volili enega;

VI. volilno enoto, ki obsega delavce II. papirnega stroja in ima 3 člane DS, od katerih so letos volili enega;

VII. volilno enoto, ki zajema delavce III. papirnega stroja in ima 3 člane DS, od katerih je letos volila enega;

VIII. volilno enoto, v kateri volijo delavci IV. papirnega stroja in ima 2 člana DS, letos pa so volili enega;

IX. volilno enoto, ki zajema delavce brusilnice in čistilnice lesa in ima enega člana DS, katerega so volili letos;

X. volilno enoto, pa obsega komercialno službo in ima 2 člana DS, letos so volili enega;

XI. volilno enoto, ki obsega delavce kadrovske, finančne, analitiške, pravne službe, tajništva, kapitalne izgradnje, tiskarne in delavske restavracije ter ima v delavskem svetu šest članov, letos so volili tri;

XII. volilno enoto, ki zajema delavce tehnične službe, vodstvo proizvodnje, CMC, laboratorij in konstrukcijo ter ima tri člane v

delavskem svetu, letos so volili dva;

XIII. volilno enoto, obsegajočo delavce premaznega oddelka, s štirimi zastopniki v delavskem svetu, od katerih so letos volili tri in še enega nadomestno;

XIV. volilno enoto, obsegajočo delavce transportnega oddelka, z 2 zastopnikoma v delavskem svetu, od katerih so letos volili enega.

Delavski svet je zaradi sprememb števila zaposlenih v posameznih organizacijskih enotah znižal skupno število zastopnikov III. volilne enote v DS od 8 na 7 in zvišal skupno število zastopnikov XIII. volilne enote od 3 na 4. To je storil zaradi določbe statuta, po kateri se voli en član delavskega sveta na vsakih začelih 20 delavcev v volilni enoti.

Volilna komisija je takoj po imenovanju začela z delom in je določila štiri volišča: prvo v remontnih delavnicah, drugo v papirni dvorani, tretje v osnovni proizvodnji in četrto v upravnih stavbi. Imenovala je tudi tričlanske volilne odbore s tremi namestniki za vsako volišče. Čas glasovanja je komisija določila tako, da je bilo omogočeno glasovati delavcem z vseh izmen med delovnim časom, kar je zlasti ugodno za bolj oddaljene delavce.

Predsednik delavskega sveta je v času med 31. marcem in 7. aprilom sklical zbere delavcev v vseh volilnih enotah zaradi kandidiranja. Na teh zborih so delavci predlagali skupno 46 kandidatov in določili 14 kandidatnih listin. Izven zborov ni bilo nobenih drugih predlogov za kandidate.

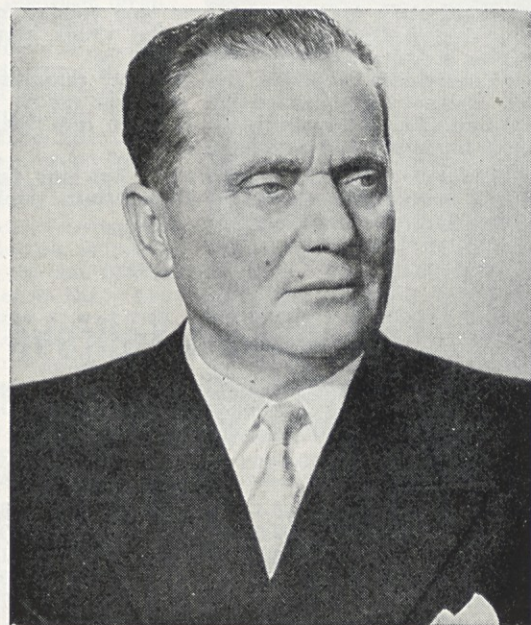
Po volilnem imeniku je bilo volilnih upravičencev 899. Od teh jih je dne 20. aprila volilo 810, kar pomeni 90,10 % udeležbo. Volilo ni 89 upravičencev, od teh je bilo 59 opravičeno odsotnih zaradi bolezni, dopusta, službenega potovanja ipd. Od oddanih glasovnic je bilo 47 neveljavnih.

V delavski svet so bili izvoljeni naslednji kandidati:

Ljubo ZABUKOVEC, referent priprave del I., **Franc JAGODIČ**, vodja strugarjev, **Anton MATAK**, ključavničar II, **Maks KRPAN**, tehnik za toplotne naprave, **Alojz SMREKAR**, izmenski vodja strojne dodelave, **Jože LUZAR**, vodja preč. rezalnega stroja, **Marta LAVRENCIČ**, dovažalka, **Majda GOLOB**, prebiralka-števka, **Urška KLEMENC**, prebiralka-števka **Janez HABIČ**, sušilec, **Jože ŽIBERT**, strojevodja, **Franc KOŠIR**, II. pomočnik PS, **Franc ŠOŠKO**, I. pomočnik PS, **Danilo BENE-DIK**, vodja brusilnice, **Ivan MRHAR**, vodja nabave, **Bogo KOKALJ**, vodja knjigovodstva OD, **Vlado ŠMIGOC**, organizator, **Tone PETERNEL**, kadrovik, **Dušan KOGEJ**, dipl. ing., vodja laboratorija, **Franc BRINŠEK**, izmenski vodja izdelave papirja, **Vilibald KOPECKY**, izmenski vodja v premaznem oddelku, **Ivan MIKLAVČIČ**, zavijač, **Dušan POLJANEC**, strojevodja premaznega stroja, **Jože KOZJEK**, razkladalac in **Vinko CVETKO**, vodja gladilnega stroja v premaznem oddelku (za 1 leto).

Jurij Mušič

Iskrene čestitke, tovariš Tito, in želje, da boš še dolgo med nami!

Z zasedanj delavskega sveta

KOLIČEVO, MAJA — Delavski svet je na svojem 22. zasedanju izvolil v poslovni odbor dva nova člana in sicer Poldeta Oražma in Elo Starin.

Člani so razpravljali o predlogu OMO glede povrnitve stroškov prevoza na delo in z dela in sprejeli sklep:

a) podjetje bo vračalo stroške za vožnjo našim delavcem. S tem v zvezi se spremeni 65. člen pravilnika o delitvi osebnih dohodkov tako, da se le-ta glasi:

delavcem, ki stanujejo izven kraja zaposlitve, se povrne stroški prevoza na delo in z dela pod naslednjimi pogoji:

— v marcu, aprilu, maju, juniju, juliju, avgustu, septembru in oktobru povrne podjetje delavcem stroške prevoza kot jih zaračunavajo podjetja, ki se ukvarjajo z javnimi prevozi, zmanjšani za 20 din, če so oddaljeni od kraja zaposlitve nad 10 kilometrov;

— v novembru, decembru, januarju in februarju povrne podjetje delavcem stroške prevoza kot jih zaračunavajo podjetja, ki se ukvarjajo z javnimi prevozi, zmanjšani za 20 din, če so oddaljeni od kraja zaposlitve nad 5 kilometrov;

— do 5 km se stroški prevoza ne vračajo.

Oddaljenost je računana od najbližje postaje javnega prevoznega sredstva do Papirnice Količevo, računano po najbližji poti, ki jo prevozi javno prevozno sredstvo.

Stroški prevoza, določeni po tem členu, se delavcu povrnejo, ne glede, s kakšnim vozilom prihajajo na delo.

Ta sklep velja od 1. aprila 1972 dalje.

b) Člen 65 pravilnika o delitvi osebnih dohodkov se dopolni v smislu sklepa tako, da podjetje ne bo dopuščalo nobenih zamud zaradi prihoda na delo z javnim prometnim sredstvom.

Konec meseca decembra so bila revalorizirana osnovna sredstva, s katerim upravlja tovarniški bife. Do revalorizacije je amortizacijo pokrival bife z ustvarjenim prometom. Ker se je amortizacija po revalorizaciji dvignila od 200 na 414 din mesečno, obstajata za rešitev tega problema dve možnosti:

a) da se zvišajo prodajne cene živilom v bifeju za toliko, da se

pokrijejo stroški povečane amortizacije ali

b) da stroške amortizacije osnovnih sredstev bifeja krije podjetje v breme rednih poslovnih stroškov, živila v bifeju pa se prodajajo po nabavni ceni, povečani za razsip in kalo.

Po tem vprašanju je razpravljal tudi odbor za medsebojne odnose in se odločil za drugo rešitev.

O tem so razpravljali tudi člani delavskega sveta in sprejeli sklep, ki se glasi:

— stroške amortizacije osnovnih sredstev bifeja krije podjetje v breme rednih poslovnih stroškov, živila v bifeju pa se prodajajo po nabavni ceni, povečani za razsip in kalo.

O rekonstrukciji KS II je člane DS seznanil tehnični direktor ing. Pavlin. Rekonstrukcija bo potekala v dveh etapah. Z rekonstrukcijo I. etape bomo pričeli v letu 1972, konec pa bo v letu 1973. V primeri z letom 1971 znaša indeks letne proizvodnje 149,2, vrednostna realizacija 160,5, količina izvoza 528,5, količina za domači trg 114,2, dohodek tovarne 146,5, čisti ostanek dohodka 315,5. Nadalje so bili člani DS seznanjeni z letnimi obveznostmi, s strukturo investicij ter pokritjem letnih.

Na predlog OMO je delavski svet sprejel plan in razdelitev sklada za rekreacijo za leto 1972. Po sprejetem planu znaša regres za znižano vožnjo za vsakega zaposlenega 350, svojci stari nad 10 let prejmejo po 100, otroci stari do 10 let pa 60 din, borci od leta 1942 dodatno po 220 din, od leta 1943 po 170 in borci od leta 1944 po 110 din. V času koriščenja dopusta so člani kolektiva in njihovi nepreskrbljeni svojci upravičeni še do regresa, ki znaša 20 din na dan, otroci do 10 let pa prejmejo 10 din na dan. Svoj dopust morajo preživeti v počitniških domovih, hotelih, počitniških naseljih ali campingih. Regres se izplača za najmanj tri dni in največ 7 dni letovanja.

Po sklepu seje DS bo podjetje poslalo 40 delavcev na klimatsko zdravljenje in jim plačalo stroške bivanja.

Na 23. zasedanju je predsednik seznanil člane z odpovedjo tov. direktorja, ki navaja kot pogoj za

(Nadaljevanje na 2. strani)

Sklepi 17. redne seje DS Tovarne celuloze Medvode

MEDVODE, APRILA — Delavski svet podjetja se je pred volitvami sestel na zadnji seji dne 24. 4. 1972. Na dnevnem redu je bila obravnava programa rekonstrukcij, plana malih investicij in investicijskega vzdrževanja.

Pred pričetkom seje so člani delavskega sveta z enominutnim molkom počastili spomin ponesrečenega delavca Ivana Ločniškarja. Soglasno so sprejeli tudi sklepe o izredni pomoči družini ponesrečenega, in sicer:

— 4 milijone starih din namenske pomoči za dograditev hiše,

— dvema šoloobveznima otrokoma 60.000 starih din mesečne pomoči, po končani osnovni šoli pa štipendije,

— pokritje vseh pogrebnih stroškov.

Delavski svet je nato obravnaval program rekonstrukcij, ki ga je pripravila posebna strokovna komisija v sestavi: Franc Mlakar, dipl. ing., Anton Holozan, dipl. ing., Riko Poženel, dip. ing., Henrik Rejc, dipl. oec. in Breda Pleterski.

Delavski svet je sprejel predlog rekonstrukcij, ki naj se izvedejo po naslednjem vrstnem redu:

— izgradnja skladišča sekancev,

— regeneracija SO₂ plina in toplote,

— rekonstrukcija kotlarne,

— povečava proizvodnje tekočega pinotana za 50%,

— predelava izmeta v sortaciji,

— mehanizacija razreza dolgega lesa.

Program navedenih rekonstrukcij se mora po sklepu delavskega sveta realizirati do konca leta 1975.

Nadalje je delavski svet sprejel plan investicijskega vzdrževanja in plan malih investicij za leto 1972.

Pritožbo delavca Stanka Bertoncija na izrek disciplinskega ukrepa s strani komisije je delavski svet zavrnil kot neutemeljeno.

Združene papirnice Ljubljana

Gibanje proizvodnje v mesecu aprilu 1972

	Plan	Doseženo	Izkoriščenost zmogljivosti	
			φ I.—IV. 1972	φ I. 1971
Klasični papirji	100	91,9	93,1	91,7
Premaz	100	125,9	54,2	47,6
Skupaj	100	99,3		
Lesovina	100	124,6		

Proizvodnja papirja je bila v mesecu aprilu nekoliko nad planirano količino zaradi povečanih zalog nedovršene proizvodnje. Od klasičnih vrst smo izdelali ca. 40 % offset papirjev, sledijo kulerji, ciklostil, bankpost ter pigmentirani papirji. Običajnih pisalnih in tiskovnih vrst smo izdelali minimalne količine. Zastoji PS so bili na običajni višini, manj kot pretekle mesece pa smo ugotovili izmeta (6,5 %).

Premazanih papirjev smo izdelali rekordno količino, ker smo znatno več papirjev kot običajno (60 %) premazali enostransko. Na proizvodnjo so vplivali tudi nižji zastoji PRS, izmet pa je ostal na običajni višini.

Lesovine smo izdelali 25 % več kot smo predvidevali, ker zaradi povečane proizvodnje srednjefinih papirjev (kulerjev) rabimo tudi več lesovine.

Papirnica Količevo

GIBANJE REALIZIRANE PROIZVODNJE

Količinsko v %

	IV/72		I—IV/72		IV/72		I—IV/72	
	LP	IV/72	LP	I—IV/72	OP	IV/72	IV/71	I—IV/71
Papir	85,5	86,4	84,0	87,0	87,0	87,0	92,4	92,4
Karton	105,8	102,0	106,5	100,4	100,4	101,3	101,3	101,3
Lepenka	85,2	94,4	96,8	111,4	111,4	101,5	101,5	101,5
Skupaj	100,5	98,6	101,7	98,8	98,8	99,8	99,8	99,8
Proizv. les.	86,2	85,8	—	76,0	76,0	78,1	78,1	78,1

Vrednostno v %

	IV/72		I—IV/72		IV/72		I—IV/72	
	LP	IV/72	LP	I—IV/72	OP	IV/72	IV/71	I—IV/71
Papir	83,1	90,5	82,1	89,2	89,2	97,8	97,8	97,8
Karton	111,3	106,1	110,9	109,3	109,3	108,1	108,1	108,1
Lepenka	80,8	98,0	79,3	100,7	100,7	114,8	114,8	114,8
Skupaj	102,4	102,2	101,7	104,8	104,8	106,8	106,8	106,8

IZVOZ

Količinsko v %

	IV/72		I—IV/72		IV/72		I—IV/72	
	LP	IV/72	LP	I—IV/72	OP	IV/72	IV/71	I—IV/71
Papir	72,9	50,5	88,0	103,9	103,9	81,2	81,2	81,2
Karton	99,1	38,1	99,1	843,5	843,5	138,4	138,4	138,4
Lepenka	—	—	—	—	—	—	—	—
Skupaj	88,5	43,0	95,1	251,3	251,3	103,9	103,9	103,9

Vrednostno v %

	IV/72		I—IV/72		IV/72		I—IV/72	
	LP	IV/72	LP	I—IV/72	OP	IV/72	IV/71	I—IV/71
Papir	61,1	53,8	78,8	112,0	112,0	110,3	110,3	110,3
Karton	106,2	40,8	107,2	504,8	504,8	107,5	107,5	107,5
Lepenka	—	—	—	—	—	—	—	—
Skupaj	88,2	46,0	97,4	256,2	256,2	108,0	108,0	108,0

LP = osnovni letni plan
OP = operativni plan

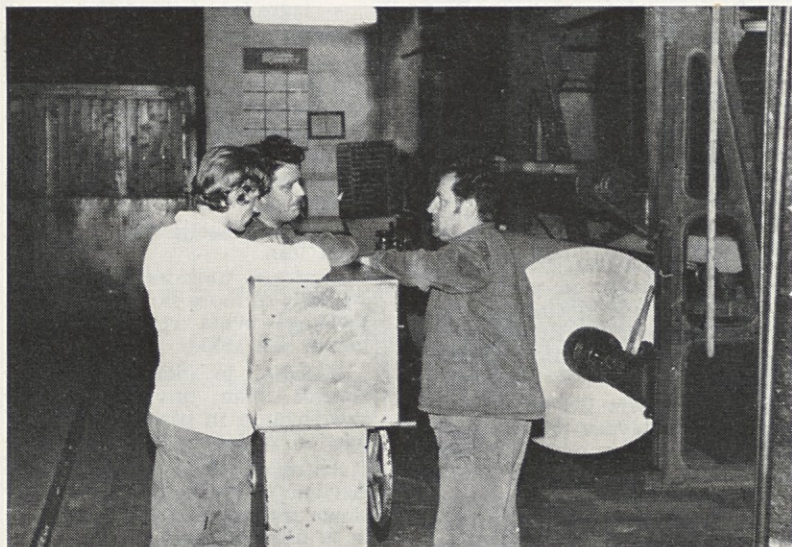
ČASOVNO IZKORIŠČANJE ZMOGLJIVOSTI PROIZVODNIH STROJEV

april 1972

Stroj	Koledarski čas ure	Prazniki ure	Zastoji %	Izkoriščenost %	Proizvodnja na stroju ton		
						ure	%
PS I	720	12	1,6	10	1,4	97,0	85,4
PS II	720	12	1,6	27	3,8	94,6	327,8
KS I	720	12	1,6	20	2,8	95,6	563,7
KS II	720	12	1,6	19	2,6	95,8	1 218,7
LS	720	12	1,6	16	2,2	96,2	192,8
Skupaj	720	12	1,6	18	2,5	95,9	2.388,4
Brusilnica	720	16	2,2	10	1,4	96,4	371,4

NETO PROIZVODNJA NA ZAPOSLENEGA

	Zaposleni	%	Proizvodnja na zaposl.
Povprečje v letu 1971	701	100,0	100,0
April 1972	696	99,3	102,9
Povprečje 1972	702	100,1	100,6

Morda je to pogovor o delu?

Poročilo o poslovanju v prvem trimesečju tega leta

VEVČE, MAJA — V tem obdobju je prodaja dosegla višino prodanega papirja 8932 ton, kar je 257 ton več kot v prvem četrtletju lani.

Prodanega je bilo 6669 ton klasičnega papirja in 2263 ton premazanega papirja. V primerjavi z istim obdobjem lani je bilo več izvoza in sicer 1664 ton klasičnega in 228 ton premazanega papirja.

Vrednost prodaje znaša 485 tisoč 146,47 din, ali za 63.259,46 din več kot lani.

Povečanje zneska realizacije je posledica večje količine prodanega papirja, delnega zvišanja cen ob koncu leta 1971 in premik v asortimentu proizvodov, saj se teži k temu, da prodajamo proizvode, ki imajo višjo prodajno ceno.

Povprečna cena za vse papirje znaša 5,43 din za kilogram papirja, povprečje v letu 1971 pa 5,10 din za kilogram. Povprečna cena za klasične papirje je 4,95 din/kg, za premazane papirje pa 6,86 din za kg. Zvišanje povprečne cene je posledica prodaje dražjih izdelkov, tj. večje prodaje premazanih papirjev in povišanje cen konec lanskega leta.

Proizvodnja je znašala 9006 ton, za 205 ton več kot lani.

Klasičnih papirjev smo izdelali 6815 ton, za 564 ton manj kot v 3 mesecih leta 1971. Posamezne vrste papirjev so bile izdelane v naslednjih količinah:

— ofset papirji	2246
— ciklostil	513
— mehanografski	320
— bankpost	263
— Morava	259
— naravni za umetni tisk	535
— brezlesni pisalni	693
— kulerji	607
— srednje fini pisalni	652
— srednje fini tiskovni	255

Navedeni so le papirji, ki jih izdelujemo v večjih količinah.

Izdelava premazanih papirjev je znašala 2191 ton, kar je za 769 ton več kot 1971. leta.

Med premazanimi papirji se je izdelalo:

— Slavija	848
— Avala	518
— Emona	925

Če pogledamo še proizvodnjo električne energije za letos, je 3765 MWh, lani pa 3644 MWh.

Izkoriščenost kapacitet. Stopnja izkoriščenosti papirnih strojev zna-

ša 92,6 %, kar je zelo dobro in enako kot v isti dobi lani.

V brusilnici je stanje slabše in stopnja izkoriščenosti je tu 69 %, lani 71,4 %. Slabše izkoriščenosti brusilnice se dobro opazi tudi iz proizvodnje lesovine letos 723 ton, lani 829 ton.

Stopnja izkoriščenosti premaznega stroja je 548,8 % glede na vse možne ure in 71,4 % glede na obratne ure. To kaže na zboljša-

nje izkoriščenosti, lani je bilo izkoriščenost na obratne ure 64,1 %.

Zastojev na premaznem stroju je bilo 530 ur, zastojev na papirnih strojih pa 455 ur, od tega 228 ur reparatur.

Dodelavni izmet na papirnih strojih je bil 8 %, največ ga je bilo na I. papirnem stroju 14,45 %; na premaznem stroju pa je dosegel višino 13,14 %.

A. N.

Z zasedanj delavskega sveta

(Nadaljevanje s 1. strani)

prekinitve delovnega razmerja upokojitev, in da ima za to že ustrezno odločbo.

Na podlagi razprave in glasanja so člani delavskega sveta sprejeli sklep:

1. Odpoved tov. Iva Sonca na delovno mesto direktorja se sprejme.

2. rok prekinitve delovnega razmerja bo določen kasneje, ko bodo za to dani pogoji.

Na tem zasedanju so člani DS razpravljali o finančnem planu za leto 1972, ki ga je podrobno razložil računovodja. V razpravi so člani ugotovili, da je v naši proizvodnji preveč zastojev. Teh bi bilo lahko precej manj, kolikor bi bili na voljo rezervni deli, le-teh pa mnogokokrat ni. Vsi so bili enotnega mnenja, naj vsakdo, ki kakorkoli lahko vpliva na zboljšanje finančnega plana, to tudi stori. Po končani razpravi so člani DS sprejeli v predlagani in neizpremenjeni obliki finančni plan za leto 1972.

Člane DS je s finančnim stanjem podjetja seznanil računovodja in pri tem naglasil, da priliva denarnih sredstev na žiro račun ni. Naše terjatve do kupcev so narasle za 1 milijardo, obveznosti do dobaviteljev pa za 400 starih milijonov dinarjev. Eden od vzrokov za tako stanje je multilaterarna kompenzacija in v zvezi s tem lahko pričakujemo zmanjšanje terjatev. Člani so ugotovili, da je položaj resen in moramo paziti na to, da bomo lahko redno izplačevali OD in poravnali pogodbene obveznosti.

O analitični oceni delovnih mest, ki jo dela zavod za produktivnost iz Zagreba, je člane DS seznanil tov. Karol Dimic in povedal, da je doslej izdelano:

Izvoljen nov delavski svet podjetja

MEDVODE, APRILA — Volitve delavskega sveta podjetja so bile 26. 4. 1972. Po določilih novega statuta podjetja je bil letos izvoljen nov delavski svet v celoti zaradi prehoda od dveletne na štiriletno mandatno dobo. Od 21 članov delavskega sveta je bilo 11 izvoljenih za 4-letno mandatno dobo, 10 pa za 2-letno mandatno dobo.

V delavski svet, ki šteje 21 članov, so bili izvoljeni:

a) Za štiriletno mandatno dobo:

1. Buh Vladimir — varnostni tehnik
2. Čarman Jože — vodja skladišča pomožnega materiala
3. Debeljak Milan — kuhar celuloze
4. Gaber Jaka — referent za gradbeništvo
5. Hočevar Franc — izparilec
6. Lutovac Vukašin — belilec
7. Poženel ing. Riko — vodja proizvodnje pinotana
9. Rozman Andrej — vodja priprave lesa
9. Tomažin Lado — pomočnik vodje proizvodnje celuloze
10. Veber Valentin — dežurni električar
11. Žavbi Pavel — pomočnik vodje kovinske delavnice

b) Za dvoletno mandatno dobo:

1. Avguštin Alojz — pripravljalec kisline
 2. Curk Niko — prevzemalec lesa
 3. Čadež Franc — obratni laborant
 4. Čepič Rado — pomočnik belilca
 5. Erjavec Francka — analitik — korespondent
 6. Glešič Milan — kurjač
 7. Kozamernik Stanko — belilec
 8. Pleterski Breda — vodja analitske službe
 9. Stevanović Vlado — obratni gasilec
 10. Ušeničnik Rajko — izmenski delovodja
- Skupneje je bilo izvoljenih 21 članov delavskega sveta.

ZAHVALA

Ob prerani smrti mojega očeta se najlepše zahvaljujem vsem sodelavcem v Papirnici Količevo, ki so spremili očeta na zadnji poti ter mi izrekli sožalje. Še posebno pa se zahvaljujem tistim sodelavcem, ki so denarno prispevali za venec.

Vsem skupaj še enkrat najlepša hvala!

Žalujoči

Janez Mihelčič z družino

ZAHVALA

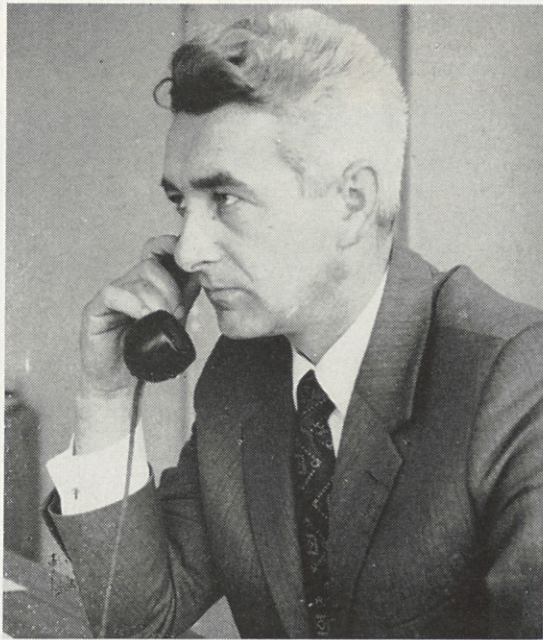
Vsem, ki so spremili mojega moža Ivana Ločniškarja na zadnji poti ali izrekli sožalje, iskrena hvala.

Še posebej pa se zahvaljujem za vso skrb in pomoč ter darovano cvetje.

Ana Ločniškar

Predstavljamo vam nove vodje oddelkov

KOLIČEVO, MAJA — V zadnjem času je prišlo do nekaterih sprememb na vodilnih in vodstvenih delovnih mestih v Papirnici Količevo.

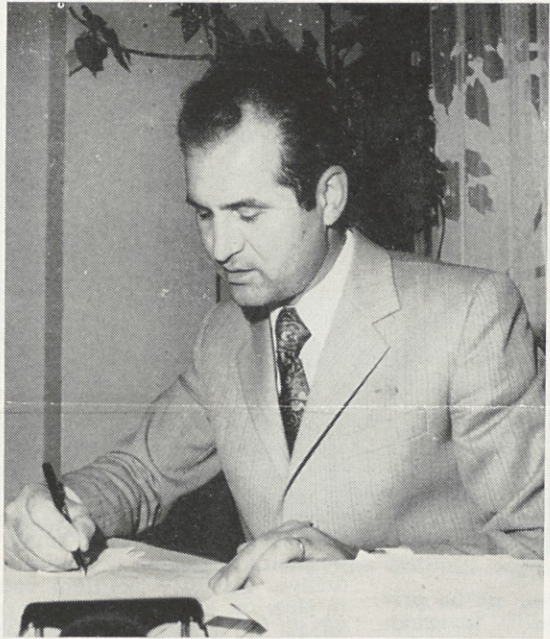

Na delovno mesto vodje komercialnega sektorja je bil imenovan dipl. ing. Niko BELŠAK.

Po odhodu dosedanjega računovodje je bil na delovno mesto vodje finančno računovodskega sektorja imenovan diplomiran ekonomist Franc LAPAJNE.

Na delovno mesto vodje oddelka za pripravo dela in ekonomiko je bil imenovan absolvent visoke komercialne šole Maribor Ljubo MILIČ.

Zaradi odhoda dosedanjega vodje kadrovsko-spolšnega sektorja na drugo delovno mesto je bil na to mesto imenovan absolvent visoke industrijske pedagoške šole Milan DEISINGER.

Na delovno mesto vodje energetike je bil imenovan diplomiran elektro inženir Radovan NIKOLIČ.

Anton Novak — petdesetletnik

VEVČE, MAJA — Pred kratkim je praznoval pol stoletnico svojega življenja Anton NOVAK, vodja kadrovskega sektorja. Ob njegovem jubileju so mu čestitali ožji sodelavci in prijatelji. Prav pa je, da mu tudi s tega mesta izrečemo iskrene čestitke in zaželimo še nadaljnjih uspehov, zadovoljstva, zlasti pa dobro počutje.

Pred 35. ali 40. leti je še tekal s svojimi otroškimi kolegi ob bregovih Gradašnice za ribami in ptiči, sodeloval v otroških igrah, pretaknil vsak kotiček okoli Viča, kjer je stanoval njegov oče — železničar s svojo družino. Bližnji gaji so bili njegova pravljica dežela in obsežni travniki in igrišča za igre z žogo in drugi šport. Tako se je razvil v kasnejšega športnika in organizatorja na tem torišču dela.

Socialne razmere tedanjega časa so ga prisilile, da je poleg šole moral prijeti za vsa fizična dela v raznih podjetjih. Ko je nastopil čas preizkušnje, se je odzval klicu naroda in vstopil v NOB. Kot borec, kurir in organizator je po mnogem trpljenju vstopil v življenje z razčiščenimi stališči. Kot zaveden član naše narodne skupnosti se je vključil po vojni v delo in izpolnjeval dolžnosti varnostne službe v nekaterih večjih krajevnih območjih Slovenije. Dne 1. marca 1956 je prevzel v Papirnici Vevče delo sekretarja oziroma po reorganizaciji mesto vodje kadrovsko-socialne službe. Kljub dolžnostim vodilnega in javnega delavca pa še vedno najde čas za pomoč pri domačih organizacijah, bodisi v tovarni ali na terenu.

Nihče ne more podvomiti ali celo zanikati, da so Vevče v času njegove prisotnosti dobile precej drugačen izgled. Tako je bilo zgrajeno oz. se še gradi stanovanjsko naselje, urejene so bile komunikacije, zlasti pa številni športni objekti (bazen, teniška igrišča, nogometni stadion itd.). Pri vsem tem je precejšen delež njegovega dela, in po njegovi zaslugi je tudi zaživelo rekreacijsko življenje v tovarni. Tudi velik delež organizacijskega dela sloni na njegovih ramah. Zal pa sedaj ob pomanjkanju finančnih sredstev tudi vodilnim delavcem ni vedno možno izpeljati vseh načrtov do konca.

Na koncu, toda nenazadnje naj omenimo, da je tovariš Tone Novak bil med ustanovitelje našega glasila in prvi odgovorni urednik »Našega dela«. Ostal mu je zvest vse do današnjih dni — kot član uredniškega odbora in kot redni

Tone Novak

dopisnik. Prav je, da mu tudi za ta trud izrečemo zahvalo, hkrati pa naše upravičeno pričakovanje, da bo bogatil vsebino našega glasila tudi v prihodnje.

Ob njegovem jubileju so tovarišu Novaku hvaležne vse organizacije na Vevčah, še enkrat mu te in vsi njegovi prijatelji iskreno čestitajo in želijo lepe uspehe pri delu, v privatnem življenju pa mnogo zadovoljstva.

Izreki in misli

Študij brez misli je neploden, misel brez študija je nevarna!

Konfucij

Ljudje tako radi slišijo, da se govori o njih, očara jih celo govorjenje o njihovih napakah.

Maurois

Marsikdo je že dejal: Jaz sem ti prijatelj zvest — v potrebi pa je naredil iz dlani pest.

Slovenski pogovor

Iskrenost je edini način varanja, ki včasih uspeva.

Börne

Ali veste, da je:

SIRŠI DRUŽBENI INTERES: Ekonomska ali gospodarska politika države želi usmerjati gospodarstvo v postavljenih mejah. Zato na posameznih področjih posebej ureja stvari; na primer določene cene, posebne kreditne pogoje itn. Pri prehrambenih proizvodih in izdelkih določa družba cene zato, da zagotavlja ustrezno življenjsko raven ali standard delavcev.

RAZVOJNI PROGRAM: Poseben dokument, v katerem je zapisan predvideni razvoj podjetja za prihodnjih nekaj let, je razvojni program (načrt).

INTEGRACIJA: Združitev dveh ali več samostojnih delovnih organizacij. Osnovni obliki sta *spojitev*, če se združi dvoje ali več organizacij enakopravno in se delavci vseh organizacij z referendnom izjasnijo za združitev, in *pripojitev*, kadar se ena organizacija pripoji k drugi organizaciji, in se referendum izvede le v delovni organizaciji, ki se pripoji k drugi delovni organizaciji.

SAMOSTOJNE ENOTE: Delovno organizacijo (temeljno organizacijo združenega dela) lahko sestavlja več samostojnih enot (organizacij združenega dela), ki so lahko povsem samostojne, imajo lahko svoj žiro račun, obračun

dohodka ter same sklepajo poslovna razmerja z drugimi itn. To so samostojne organizacije z lastnostjo pravne osebe. Druga oblika pa so organizacije združenega dela, ki samostojno ugotavljajo in delijo dohodek, nimajo pa žiro računa in ne morejo povsem samostojno sklepati poslovnih razmerij, zato niso pravne osebe.

OBRAČUNSKA ENOTA: Znotraj delovne organizacije oziroma znotraj samostojnih enot so zaradi delitve dela ali ker so obrati v različnih krajih nižje organizacijske enote razdeljene na obračunske enote. Bistvo obračunske enote je, da ugotavlja stroške in dohodek ter da so na tej osnovi postavljena merila za delitev osebnih dohodkov.

REKONSTRUKCIJA: Modernizacijo pogosto spremlja potreba, da se poslovne prostore (obrate) preuredi in prilagodi novi opremi. Zamenjava opreme ob istočasni preureditvi obratov je rekonstrukcija.

MODERNIZACIJA: Zamenjava zastarelih naprav, postopkov, organizacije z novimi produkcijskimi napravami, tehnologijo (postopki) ter novo organizacijo dela.

RENTABILNOST: Razmerje med ostankom dohodka in vloženimi poslovnimi sredstvi je ren-

tabilnost. Pomeni pa, koliko novih dinarjev ostanka dohodka je bilo ustvarjenih na 100 novih dinarjev, vloženih v razdobju enega leta v proizvodnjo.

STORILNOST DELA: Razmerje med doseženim dohodkom in številom zaposlenih v podjetju je produktivnost dela. Razmerje pove, kakšen dohodek je bil v poslovnem letu dosežen na enega zaposlenega.

AKUMULACIJA PODJETJA: Sredstva, ki jih podjetje ustvarja s polnim uspehom za svoj razvoj, so akumulacija podjetja. To so sredstva poslovnega sklada in dela amortizacije nad predpisano stopnjo.

OSNOVNO SREDSTVO: Vsa sredstva (zgradbe, stroji, instrumenti, vozila itn.), katerih vrednost je večja od 100 novih dinarjev in katerih življenjska doba je daljša od enega leta, so osnovna sredstva.

SKLAD SKUPNE PORABE: Delavski svet vsako leto po zaključnem računu prenese del sredstev na sklad skupne porabe, iz katerega se plačuje prehrano delavcev med delom, regres za dopust, regres za počitniške domove, delno stanovanjsko gradnjo, poslovanje družbenopolitičnih organizacij (sindikati, ZK, mladina in druge), delavske športne igre, rekreacijo itn.

OBRATNA SREDSTVA: Vsa tista sredstva, ki so potrebna za

poslovanje podjetja, so obratna sredstva. Ugotovimo jih tako, da seštejemo denar na žiro računu, terjatve od kupcev in vrednost v zalogah, odštejemo pa dolgove (obveznosti) do dobaviteljev.

POSLOVNI SKLAD: To je del sredstev, ki jih podjetje namenja iz ostanka dohodka vsako leto po zaključnem računu.

VLOŽENA POSLOVNA SREDSTVA: Vsota vseh osnovnih sredstev in obratnih sredstev, ki jih je podjetje uporabljalo v poslovnem letu, so vložena poslovna sredstva.

REZERVNI SKLAD: Denarna sredstva (denar), ki jih ima podjetje na posebnem računu kot rezervo za primer enkratnih nepričakovanih težav v poslovanju, so rezervni sklad.

RAZPOLOŽLJIVA SREDSTVA: Vsa sredstva, ki jih podjetje lahko porabi za investicije, so razpoložljiva sredstva.

SKLAD SKUPNIH REZERV GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ: Podjetje vplača vsako leto del sredstev iz ostanka dohodka v rezervni sklad gospodarskih organizacij v občini in v SR Sloveniji. Sredstva se uporabljajo za sanacijo ali »ozdravitev«
podjetij v izgubi.

POGODBENE OBVEZNOSTI: Obveznosti, ki jih ima podjetje na osnovi sklenjenih pogodb za najete kredite ali posojila, za opravljanje plačilnega prometa,

zavarovanje, članarine pri zbornici ter poslovnih združenjih itn.

ZAKONSKE OBVEZNOSTI: Obveznosti, ki so za podjetje predpisane z zakonom, na primer obresti na poslovni sklad, prometni davek, prispevek za Skopje, obvezni del sredstev za stanovanjsko graditev, vodni prispevek, prispevek za uporabo mestnega zemljišča itn.

INDIVIDUALNI IZVRŠNI ORGAN: Ustavni amandma XV določa, da ima podjetje lahko več posameznikov, ki so na svojem delovnem področju izvršilni organ delavskega sveta podjetja. Direktor podjetja je po ustavi individualni izvršilni organ delavskega sveta.

KOLEKTIVNI IZVRŠILNI ORGAN: Politiko delavskega sveta uresničujejo in izvajajo kolektivni izvršilni organi (prej upravni odbor). Tudi teh je lahko več, običajno pa se imenujejo odbori, na primer odbor za gospodarjenje, odbor za finančno politiko, odbor za obveščanje, odbor za investicije. Kjer imajo le en odbor, je to poslovni odbor.

SPORAZUMNA PREKINITEV DELA: Delavec in delovna organizacija se sporazumeta za odpoved delovnega razmerja.

SAMOVOLJNA PREKINITEV DELOVNEGA RAZMERJA: Delavec zapusti delovno organizacijo, ne da bi jo obvestil in brez da bi uredil svoj odhod iz nje skladno z določbami pravilnika.

Letna konferenca organizacije ZK

VEVČE, MAJA — Člani ZK so se zbrali na letni konferenci, čeprav maloštevilni pa zato bolj čvrsti, da bi razčistili stare račune, kritizirali, kar je slabega, morda kaj pohvalili in se dogovorili za bodoče delo.

Bralce članka bi želel opozoriti samo na nekatere izvelečke referatov, poročil in razprave na konferenci.

Sodelovanje z upravo podjetja bi bilo lahko boljše. Marsikdaj se bi našla tema in to koristna za seznanitev članov ZK. O sindikalni organizaciji pa tole. V letu 1971 je bil poskus sodelovanja, ki pa se žal ni razvil in pri tem je ostalo še danes. Prav tako ni pravega sodelovanja z mladinsko organizacijo in to zaradi več razlogov. Delovanje mladinske organizacije je usahnilo leta 1970. Po tem letu je vladalo zatišje do lani, ko smo s sodelovanjem krajevne skupnosti in SZDL ustanovili Mladinski klub. Ta naj bi povezoval mladino iz tovarne in s terena. Začrtana je bila lepa pot, ki pa je žal ponovno zapeljala v slepo ulico. Izhoda še nismo uspeli najti, čeprav puške nismo vrgli v koruzo.

Sodelovanje s podjetjem si člani ZK in verjetno tudi drugi delavci želijo v smislu večje informiranosti o vprašanih:

— kako bomo razvijali podjetje v naslednjih petih letih;

— kako je zamišljena kadrovska politika v bodoče;

— ali dovolj skrbimo za stanovanjsko politiko, ker vemo, da smo v tem pogledu v precej kritičnem stanju;

— kaj je z analitično oceno delovnih mest;

— gibanje OD z ozirom na razvoj tovarne in na trenutno stanje našega gospodarstva. Kritična vprašanja o tekoči problematiki so na konferenci kar deževala;

— slabo organizirana socialna politika, nejasnost bodočega gospodarskega razvoja naše tovarne, pravočasno uvajanje nove tehnologije v naš proizvodni proces, da o modernizaciji sploh ne govorimo;

— odhajanje delavcev in to predvsem mladih študentov;

— premajhna skrb za delavca.

Vodilni uslužbenci tovarne so skušali pojasniti določene nejasnosti z odgovori na postavljena vprašanja. Omenjena je bila socialna diferenciacija, kot posledica stanovanjske politike. Ali je s tem mišljeno, da so morda kritični za dodelitev stanovanj nepravilni, menite, da pravilnik ni v redu ali pa, da odbor za družbeni standard nepravilno dela? Nadalje smo razpravljali o slabi izdelavi na premaznem stroju. Lahko rečemo to, da sem bil prisoten pri preizkusu stroja in je lepilna naprava tekla brezhibno. Naj omenim, da so tovarne, ki so nabavile dražji premazni stroj in so imele ravno tako velike težave. Kar zadeva male investicije, je potrebno vprašati ljudi, ki na tem delajo.

Nova tehnologija in modernizacija zahtevata veliko denarja. Člani DS veste, da za obstoječe obveznosti plačujemo milijardo dinarjev. Prav tako je tudi poznan investicijski program, katerega je DS potrdil.

Glede na stanovanjsko problematiko je bilo podanih precej kritičnih pripomb. Vendar si je odbor za družbeni standard zadal v letošnjem letu nalogo, da bo delal predvsem v interesu podjetja in delavcev, za delo prejšnjega odbora pa sedanji člani ne morejo odgovarjati. Omenjeno je bilo tudi, da je bil denar, ki je bil vložen v stanovanjsko izgradnjo, rentabilno naložen.

Kritično je bilo ocenjeno vprašanje glede udeleževanja komunistov na posameznih sejah. Povprečni obisk od 60 članov je v zadnjih letih na sejah samo 30 članov. Žalostno je bilo to, da konferenca ni bila sklepna, saj je prisostvovalo samo 36 članov.

Na konferenci je bilo izrečenih precej pikrih pripomb o odgovornosti. V naši tovarni je odgovor-

nost posameznikov absolutno premajhna. Ali se tisti, ki pripravljajo elaborate za organe samoupravljanja, popolnoma zavedajo vse odgovornosti, ali odgovarjajo za podane strokovne elaborate? Prepričan sem, da ni vsepovsod izvajanje dela po opisanih delovnih mestih. Opažamo, da vodje oddelkov premalo zahtevajo od svojih podrejenih. Za neizvršeno delo so samo nekateri klicani na odgovornost in to tisti, katerim se lahko z diagrami dokaže napaka. Napake v tistih oddelkih, ki se pojavijo na papirju, se lahko črtajo in krivce ne kličejo na odgovornost. Po eni strani vemo, da imamo zelo dober delovni potencial. Po drugi strani pa ta delovni potencial ne znamo pravilno zaposliti, da ne govorimo celo o tem, da je sodelovanje med oddelki na zelo nizkem nivoju, kar daje videz neorganiziranosti.

Prav tako so kar deževala vprašanja, na katera ne najdemo pravih odgovorov. Kako je s sindikatom? Kdo je odgovoren za njegovo nedelo? Kako dolgo bomo šlo gledali in to dovoljevali?

V nov sekretariat osnovne organizacije ZK so bili izvoljeni poleg sekretarja Jožeta ZIBERTA še naslednji člani: Ostoje MATARUGA, Stane MELKO, Ivan MRHAR, Ljubo ZABUKOVEC, dipl. ing. Edo ULČAKAR, Vlado TRAJKOVIC, Ciril ZUPANČIČ in Ivka PETERNEL.

Letošnja konferenca je bila uspešna. Še večji uspeh pa bo, če bo vodstvo tovarne upoštevalo vse dokazane kritične pripombe, jim prisluhnilo in storilo vse v smislu večje produktivnosti tovarne, s tem pa bo tudi poskrbljeno za boljši standard delovnega človeka.

Sklepe konference bo sekretariat ZK vključil v delovni program organizacije ZK Papirnice Vevče.

MEDVODE, MAJA — Pred nedavnim je bila pri Poslovnem združenju slovenske papirne industrije osnovana komisija za celulozni les, katere naloga je, da spremlja gibanja v proizvodnji celuloznega lesa ter skuša vplivati na najbolj neposreden način na vrsto činitejev, ki pospešujejo ali zavirajo to proizvodnjo. Vloga komisije pa je tudi v tem, da se po 3-letnem zatišju usklajevanja interesov, ki se je prekinilo z ukinitvijo lesnega oddelka na »Papirlesu«, ponovno oživi tako delo. V tej komisiji zastopa interese naših treh tovarn »Gorjana«, ki ima tudi sicer dolžnost oskrbovati tovarne s celuloznim in brusnim lesom. Bližnja preteklost je pokazala, da tako razdruženi, pa čeprav v glavnem samo na Tovarno papirja in celuloze »Djuro Salaj« Krško in »Gorjano«, nismo do naših dobaviteljev enotni. Ni moč trditi, da smo zaradi neenotnosti prišli do stanja, ki ga danes občutimo kot pomanjkanje celuloznega lesa, ker je na to vplivalo več drugih važnejših činitelev, je pa res, da bi se lahko složnejši učinkoviteje zoperstavili marsikateremu hotenju, ki je imelo za posledico zmanjševanje količine lesa, slabšanje kvalitete ali pa povečevanje stroškov. Lahko bi pa rekli, da je za nesložnost v pogledih iskati vzrok v čedalje večjem in permanentnem pomanjkanju lesa za celulozo in papirno industrijo, ko smo vsi po vrsti hoteli pridobiti čim več zase na račun ostalih. Rezultat takega postopanja pa je bilo vedno bolj čutiti v razdvojenosti znotraj naše panoge in na nesrečo tudi v spoznanju, da so bili računi napačni.

Pri tem, da tudi še danes vsak od potrošnikov celuloznega lesa gleda po svoje iz lastnega položaja na lesno problematiko, ko vendar dobro vemo, da že nekaj

Organizacija zunanjetrgovinskega omrežja

KOLIČEVO, MAJA — Promet blaga in storitev uresničujemo z zunanjetrgovinskimi posli, ki jih opravljajo delovne organizacije. Med zunanjetrgovinske posle štejemo: izvoz in uvoz blaga, mednarodno trgovinsko posredovanje, mednarodno špedicijo, mednarodni transport blaga in potnikov, mednarodno prometno organizacijske posle, turistične posle s tujino, pogodbeno kontrolo investicijskih del v tujini, zastopanje tujih firm in druge storitve v zunanjetrgovinskem prometu.

Zunanjetrgovinske posle opravljajo gospodarske organizacije, ki izdelujejo blago, ki se ukvarjajo s storitvami ali s posli notranjega prometa ali opravljajo izključno zunanjetrgovinske posle. Vsa ta podjetja sestavljajo naše zunanjetrgovinsko omrežje.

Položaj samostojnih dejavnikov so delovne organizacije dobile šele po gospodarski reformi. V prejšnjem obdobju se kljub liberalizaciji še vedno močno uveljavljajo administrativni elementi. Tako je tudi zunanjetrgovinsko omrežje šlo skozi določene gospodarske faze razvoja, katere poznavanje je pomembno tudi za razumevanje povojnih deviznih in zunanjetrgovinskih režimov.

V obdobju 1945—1951 je bila zunanja trgovina državni monopol. Ministrstvo za zunanjo trgovino je ustanovljalo in neposredno vodilo deset izključno zunanjetrgovinskih podjetij. Le-ta so poslovala kot komisionarji. Ves uvoz in izvoz je potekal v okviru uvoznih in izvoznih dovoljenj za izpolnjevanje planskih nalog.

Obdobje 1951—1952 je naslednja etapa v razvoju zunanjetrgovinskega omrežja. To je obdobje uvažanja in razvoja delavskega samoupravljanja. Z ukinitvijo državnega monopola v zunanji trgovini se lahko vedno večje število podjetij registrira za opravljanje zunanjetrgovinskih poslov. V tem

obdobju opustimo podrobno planiranje izvoza in uvoza in dovoljenja za vsak posamezen uvoz ali izvoz blaga.

Kljub ukinitvi državnega monopola pa državni organi še vedno neposredno posegajo na to področje. Tako se morajo delovne organizacije, ki nameravajo opravljati zunanjetrgovinske posle, vpisati v zunanjetrgovinski register. Tega je vodila najprej uprava za zunanjo trgovino, nato komite za zunanjo trgovino in končno državni sekretariat za zunanjo trgovino. O vpisu je odločalo mnenje pristojnega organa.

Do konca tega obdobja je bilo registriranih ca. 550 delovnih organizacij, ki so opravljale zunanjetrgovinski promet kot posredniki, proizvajalci, zastopniki tujih firm, podjetja za mednarodno špedicijo, storitve, posredovanje, transport itd.

Leta 1962 izide zakon o prometu blaga in storitev s tujino. Z njim so točno določeni pogoji, ki jih mora izpolniti vsaka delovna organizacija pri registraciji za opravljanje zunanjetrgovinskih poslov. Zakon tudi taksativno našteva vse vrste zunanjetrgovinskih poslov, ampak okrožna gospodarska sodišča, kjer se podjetja vpisujejo v register za opravljanje zunanjetrgovinskih poslov.

Podjetja morajo za vpis v register izpolniti pogoje minimuma poslovnega fonda, tehnične opremljenosti, kadrov itd. Trgovinske in storitvene organizacije so morale dobiti tudi soglasje pristojnega organa zvezne uprave.

Toda tudi s tem zakonom niso mogli priti do veljave elementi ekonomičnosti in zdrave poslovne konkurence. Število gospodarskih organizacij registriranih za opravljanje zunanjetrgovinskih poslov je sicer naraščalo, toda obseg me-

njave je naraščal mnogo hitreje. Gospodarske organizacije so morale izpolniti tudi pogoj minimalnega izvoza v vrednosti 500.000 dolarjev. Zaradi tega je bilo marsikateri delovni organizaciji opravljanje zunanjetrgovinskih poslov zakonsko onemogočeno.

Ni čudno, če so v letu 1964 opravile 70 % izvoza in 80 % celotnega uvoza specializirane zunanjetrgovinske organizacije.

V letu 1966 je bil zakon o prometu blaga in storitev iz leta 1962 bistveno spremenjen. Te spremembe bi naj omogočile večjo liberalizacijo menjave z inozemstvom. Nujen pogoj je tako uvedba kriterija ekonomičnosti in zdrave konkurence. V ta namen so opuščenega soglasja in druge administrativne metode določanja zunanjetrgovinskega omrežja.

Tako je bil izenačen položaj trgovinskih, storitvenih in proizvajalnih delovnih organizacij. Poleg tega se je zmanjšalo število pogojev za vpis v zunanjetrgovinski register.

Novi zunanjetrgovinski in devizni sistem naj bi torej omogočil doseganje nekaterih ciljev, ki smo si jih zastavili z reformo. Treba je bilo formirati sistem trajnih ukrepov v zunanjetrgovinskem deviznem sistemu, ki naj bi uspešno deloval tudi v spremenjenih materialnih pogojih — ob pogojih bolj razvitih gospodarskih odnosov z inozemstvom, v pogojih večje stabilnosti in konvertibilnosti dinarja. Na drugi strani pa naj bi zajemal tudi časne rešitve prehodnega obdobja — to je ukrepe za postopno in delno liberalizacijo. Na ta način je bilo treba nujno predvideti obstoj nekaterih omejitev, ki so sicer tuje osnovnemu konceptu, brez katerih pa postopen prehod ne bi bil možen.

Zaradi prilagajanja spremembam na svetovnem trgu naj bi bil ta sistem tudi ustrezno elastičen. Na podlagi takih notranjih in zunanjih zahtev bi lahko zvezni izvršni svet sprejel tudi ukrepe, ki bi bili celo v nasprotju z osnovnimi tendencami sistema.

Osnovno načelo zakona o deviznem poslovanju je uvajanje liberalizacije uvoza in mednarodnih plačil. Načelo svobodnega uvoza pomeni svoboden uvoz blaga v poljubnih količinah iz katere koli države, plačilo v poljubni valuti in sicer za katerega koli uvoznika. Za tak uvoz niso potrebna devizna, temveč zadostujejo dinarska sredstva. Vse to omogoča prodiranje tuje konkurence na domače tržišče. To je pomembna kvalitativna sprememba, s katero se začena tudi normalno delovanje notranjega tržnega mehanizma.

Vsekakor take liberalizacije ob upoštevanju objektivnih pogojev ni mogoče uvesti kar čez noč, ampak jo je treba uvajati postopoma z delno liberalizacijo.

Devizni in zunanjetrgovinski sistem mora upoštevati in reševati tudi probleme strukture, oziroma regionalne usmerjenosti naše menjave blaga in storitev s tujino. Zlasti je treba reševati dva problema: velik deficit blagovne menjave s konvertibilnega področja ter izpolnjevanje obveznosti trgovinskih pogodb in sporazumov z deželami s klirinško menjavo. Zaradi teh razlogov je bila tudi uvedena kategorija pogojno liberaliziranega uvoza. Z njo rešujemo problem nakupa blaga v državah, s katerimi imamo klirinške sporazume. Ko so izpolnjene obveznosti iz takih pogodb, je izpolnjen pogoj za popolno liberalizacijo uvoza. Takrat lahko delovne organizacije neomejeno uvažajo tako blago tudi s konvertibilnega področja.

Del uvoza, ki ga ne zajemajo režimi svobodnega in pogojno svobodnega uvoza, je reguliran z določanjem globalne devizne kvote, z določanjem deviznega in blagovnega kontingenta, oziroma z izdajanjem dovoljenj. Tak uvoz pomeni administrativno določanje količine deviznih sredstev oz. količine blaga in tako njegovo omejevanje. Vendar je tudi v tej kategoriji vsaj delno izvedena liberalizacija prek dogovarjanja delovnih organizacij v okviru grupacij. **mf**

Pri poslovnem združenju »Papirles« je ustanovljena komisija za celulozni les

časa nismo več edini potrošniki tega gozdnega sortimenta, saj rastejo iz leta v leto nove tehnologije na tej surovini, je vendar že dozorel čas za določeno usklajevanje interesov.

Zaradi tega je pred komisijo postavljena zahtevna in odgovorna naloga, njeno učinkovito delo pa zavisi od pripravljenosti njenih članov, ki predstavljajo potrošnike naše panoge. Treba je ponovno ugotoviti, da smo kot panoga v zadnjih letih močno izrinjeni s strani mehanične lesne industrije, pa tudi od gozdarstva z lesnega tržišča. Težave zaradi nelikvidnosti, s katero se srečujemo že precej časa in pa slaba konkurenčna sposobnost ter prej opisana dejstva so nas pripeljali do tega, da se je celotna lesna masa iz gozdov od leta 1967, ko je znašala nekaj manj kot 300.000 m³ iglavcev zmanjšala v letu 1971 na manj kot 160.000 m³. Da tovarne le niso obstale, se imamo po eni strani zahvaliti čedalje večji porabi lesnoindustrijskih odpadkov, saj se je le-ta povzpela od 65.000 m³ v letu 1967 na 103.000 m³ v letu 1971 in pa uvozu lesa, ki se je od leta 1967, ko je znašal 46.000 m³ povzpela na 132.000 m³ v letu 1970. Tak razvoj dogodkov nedvomno narekuje, da se bo morala komisija močno angažirati, da v bodoče z vsemi mogočimi sredstvi zaustavi še nadaljnje padanje deleža celuloznega lesa, ki že tako zavzema v primerjavi z drugimi deželami s sorodnim gozdnim fondom skrajno nizek in celo nerazumljiv nivo; nič več kot dobrih 12 % od neto gozdne proizvodnje iglavcev (Avstrija ca. 25 %).

Nadalje bo naloga komisije, da prouči še ne do kraja izkoriščene možnosti zajemanja lesnoindustrijskih odpadkov in v tej zvezi naveže tesne poslovne stike z lesno industrijo.

Posebno pomembno pa bo prilagajati tehnologijo v tovarnah novo nastalim razmeram in računati s surovino, ki je še na razpolago, to pa je poleg omenjenega še celulozni les listavcev in razni lesni ostanki gozdne proizvodnje.

Torej s takimi dejstvi bi morala računati celulozna in papirna industrija v prihodnjih letih ter se tudi v programiranju lastnega razvoja za daljše obdobje ozirati na zelo spremenjene pogoje oskrbe z lesom. Čimprej pa bomo vsi spoznali to za nujo, tem lažje se bomo prilagodili novim razmeram in uspešneje bo delo komisije za celulozni les v korist celotne panoge.

Ing. Matevž Barle

Vodja, ki ukazuje, se ne sme preveč ukvarjati s podrobnostmi!

Henry Faxol

Na začetku dela misli na konec!

Arabski pregovor

Slavo pogosto požrejo molji.

Dossi

Dopisujte

v

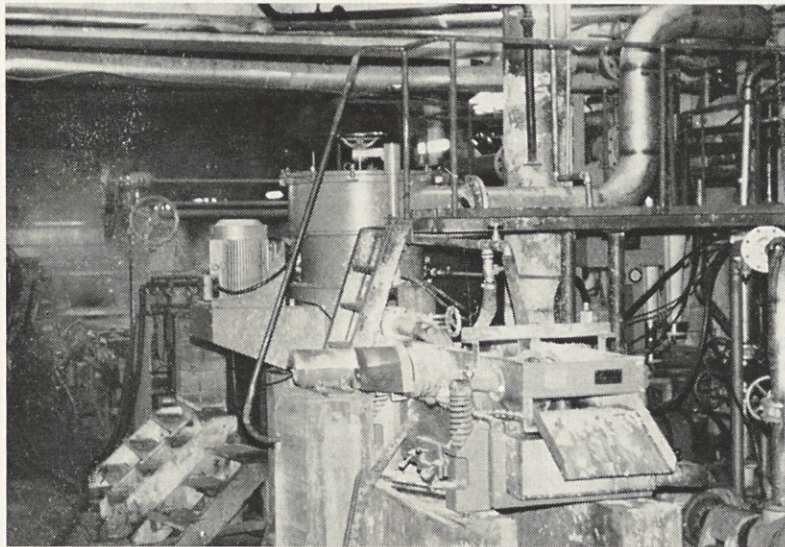
»Naše delo«

Remont II. papirnega stroja je za nami

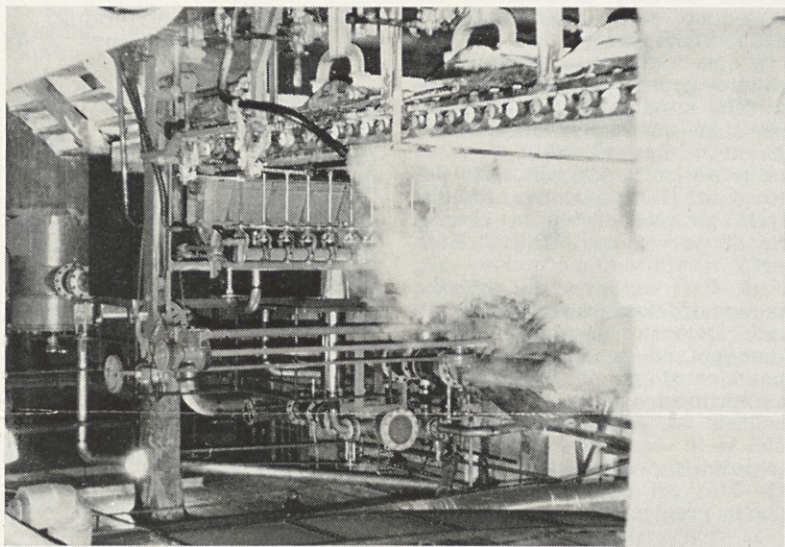
VEVČE, MAJA — K praznovanju praznika dela je šlo osebje II. papirnega stroja s prav posebnimi občutki. Tokrat so delali namreč zadnjič na tem stroju, ki je šel s tem dnem v remont, oziroma manjšo rekonstrukcijo. Zato je bil to za njih, kot tudi za vse nas težko pričakovani dan, kajti vsi smo si želeli tudi na tem

Čeprav velja le izrek, da je skromnost dobra vrлина — smo v proizvodnji te skromne rekonstrukcije zelo veseli. Vsem sodelujočim pri remontu se ob tej priložnosti zahvaljujemo za uspešno izveden remont ter veliko prizadevnost vseh pri sami montaži.

Dipl. ing. Janez Hribar

Novo čistilne naprave PS 2

Natoka in novi del čistilnih naprav

stroju skriti del zgodovine in zastarelosti, ter to nadomestiti z novimi napravami. To nam je tudi uspelo.

Remont je potekal v zadovoljivem tempu, kateremu tudi obilica nepredvidenih dodatnih del ni mogla preveč do živga. Temu je pripomogla tudi velika prizadevnost vseh sodelujočih pri remontu, kot tudi strokovnost vodstva remonta.

Celleco čistilna naprava, ki z uspehom obratuje že na III. in IV. papirnem stroju, bo morda le izpolnila upe dobrega čiščenja snovi na tem stroju. Predelava natoka, katera je bila pripravljena šele v zadnjem momentu, je že pokazala, da je bila ta sprememba, čeprav tako pozno zahtevana, tudi umestna. Izkušnje na tako predelanem natoku pa bomo lahko sedaj koristno uporabili tudi še pri drugih strojih.

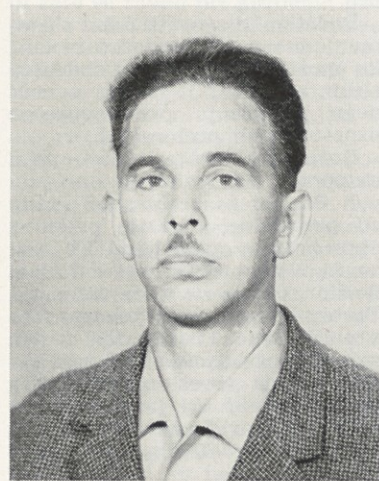
Sprememba v sušilni skupini ob nadomestitvi starih vodilnih valjev z drsnimi ležaji omogoča sedaj strojnemu osebju lažje delo ter prihrani tudi mnogokateri utrški papirja na stroju. Seveda so ostale še nekatere manjše stvari, ki so bile predvidene, da se uredi ob rekonstrukciji, oziroma se je pokazalo kot umestno, da se preuredi, kar pa bo v kratkem urejeno. Slabše pa je to, da je ostalo še nekaj večjih stvari, ki bi jih bilo nujno spremeniti na stroju, pa nam finančna sredstva tega ne dopuščajo. Tako bomo morali še vnaprej delati na tem stroju z manšonom, ter mokro in sušilno skupino, od katerih nobena ne kaže enotnega videza zaradi provizoričnih manjših predelav, kot tudi ostalih zastarelih elementov stroja.

Vse to bi namreč zahtevalo še precej finančnih sredstev. Veliko vprašanje pa je, kdaj bodo na razpolago.

Franc Praprotnik odšel v pokoj

MEDVODE, APRILA — Dne 25. aprila se je poslovil od svojih sodelavcev in vodstva podjetja praznik snovnih jam Franc Praprotnik in odšel v zaslužni pokoj.

Že v zgodnji mladosti je občutil, kako težko je življenje, ko je moral služiti kruh po raznih kmetijah. Pozneje se je zaposlil kot fizični delavec pri gradbenih delih. Kmalu po osvoboditvi je prišel v tovarno celuloze in ji ostal zvest celih 26 let. Ni mnogo menjaval delovnih mest, pa čeprav je delal na najtežjih fizičnih delih. Najdalj je vztrajal pri izjemnem stroju in sicer kar 17 let.

Zadnja leta pa je delal kot praznik snovnih jam. Bil je skromen, vester ter marljiv delavec, ki ni nikoli silil v ospredje. Zato so ga delavci spoštovali in cenili.

V NOB je stopil 1944. leta in pozneje bil ujet s strani Nemcev. Ko smo se ob slovesu pogovarjali ter obujali spomine na preteklost, smo začutili, da je poln življenjskega optimizma in osebnega zadovoljstva. Se posebej je zadovoljen, da so njegovi otroci imeli možnost šolanja ter da jim je zagotovljeno lažje življenje.

V pokoju ne misli mirovati, še vedno bo prijel za razna dela doma in tudi pri drugih, saj ima še obilo življenjske energije.

Tudi mi mu v imenu kolektiva in uredništva želimo še mnogo zadovoljnih let v zaslužnem pokoju!

JL

Riko Poženel upokojen!

MEDVODE, APRILA — Verjetno ni člana kolektiva, ki ne bi poznal vodjo nabave tehničnega materiala tovariša Rika Poženela. Kdo bi mu prisodil šest križev, ko si se moral pošteno truditi, da si ga dohaja na njegovih številnih opravkih od trgovine do trgovine, od podjetja do podjetja. Povsod so ga poznali, povsod je imel znanca in prijatelje. Na račun svojih poznanstev je marsikdaj uspel nabaviti material, rezervne dele in podobno tudi takrat, ko jih ni bilo mogoče dobiti nikjer. Verjetno se je od vseh njegovih delovnih mest najbolj počutil na delovnem mestu vodje nabave tehničnega materiala, ki ga je vestno, prizadevno in uspešno opravljal več let.

Rodil se je na Jesenicah in zato ga je po končani srednji tehnični šoli kot mladega elektrotehnika pot vodila v železarno. Tu je z leti napredoval do odgovornega delovnega mesta vodje prometa in transporta. V železarni je delal do leta 1952, nato pa je bil do 1959. zaposlen v Iskri. Med okupacijo je delal na terenu kot aktivist vsa leta in sodeloval s partizani ter ilegalci. V naši tovarni se je zaposlil februarja 1959 in ostal tu vse do upokojitve. Nekaj let je vodil oddelek vzdrževanja, pozneje pa prevzel delo pri nabavi tehničnega in pomožnega materiala.

Pri svojem delu je bil izredno prizadeven in vester ter ni odnehal pri dobaviteljnih raznega materiala, dokler ni zrtal vsega, kar je tovarna nujno potrebovala za nemoteno obratovanje. Spotoma pa je rad ustregel tudi željam članov kolektiva, če je le utegnil. Vsakemu je bil pripravljen pomagati in narediti uslugo.

V kolektivu je bil priljubljen in spoštovan, ker je bil vedno pripravljen pomagati slehernemu članu kolektiva. Aktivno je sodeloval tudi v sindikalni organizaciji v letih, ko je sindikat organiziral razne nabave po nižjih cenah za svoje člane.

Da je še vedno poln življenjske energije, dovolj zgovorno pričča dejstvo, da se je nekaj let pred upokojitvijo lotil gradnje stanovanjske hiše in jo tudi do upokojitve končal.

Tudi v pokoju ne misli mirovati. Še veliko dela ga čaka; razna opravila pri novem domu, pa tudi drugače se misli lotiti še kakšnega honorarnega dela, ker še želi svoj prosti čas izpolniti z delom.

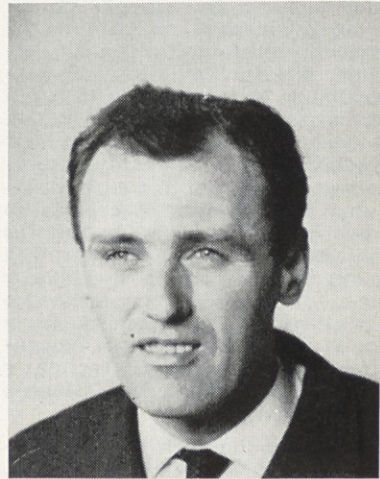
V imenu članov kolektiva in uredništva mu želimo še veliko prijetnih in zadovoljnih let v zaslužnem pokoju.

(Jože Lejko)

Predstavljamo vam...

VEVČE, MAJA — V aprilu, točneje 3. aprila je oddelek za vzdrževanje dobil novega vodjo, dipl. ing. Janeza PRIMOŽIČA. Glede na to, da ima sedaj za seboj že enomesečni delovni staž v našem podjetju in seveda tudi zato, da ga predstavimo širšemu krogu kolektiva, smo mu zastavili nekaj vprašanj, na katera nam je prav rad odgovoril.

»Tovariš Primožič, kako se počutite na novem delovnem mestu?«

Janez Primožič

»Kot domačin in bivši sodelavec vevške tovarne ter sodelavec, žal preminulega združenega podjetja, se nikoli nisem čutil preveč oddaljenega od problemov tovarne in njenega vzdrževanja. K temu so seveda pripomogli dobri prijateljski, kolegijski in službeni stiki s sedanji sodelavci, ki sem jih imel med desetletnim delom v medvoški tovarni.«

»Kakšni pa so vaši prvi vtisi?«

»Utrjuje se mi prepričanje, da brez zaupanja v sodelavce in brez medsebojnega spoštovanja ne more biti uspešna nobena organizacija. Odnosom med sodelavci je treba posvečati posebno pozornost.«

»In nazadnje, kakšni so vaši načrti?«

»Nadaljevati delo, ki ga je zastavil že moj predhodnik ing. Pirc in ki naj bi vneslo v vzdrževanje še več načrtnosti in organiziranosti.«

Tovarišu Primožiču se zahvaljujemo za odgovore in mu na novem delovnem mestu želimo veliko delovnih uspehov.

V urejeno naselje spada tudi sodobna brivnica

VEVČE, MAJA — Menda je ravno že dvajset let, odkar smo imeli Vevčani še frizerja za moške in brivca v urejenem lokalu. Ta je bil še v prostorih kopalnic, tam, kjer je danes pralnica in likalnica za delovne obleke. Od tedaj so moški pogrešali to uslužnostno dejavnost. Morali so hoditi v mesto ali pa si iskati priložnost-

ne »olepševalnice« moških glav. Končno je v Hamovi hiši (njega poznamo dobro kot našega upokojenega ekonomista) njegov zet Boris uredil prijeten lokal z vsemi potrebnimi rekviziti. Ko smo mimogrede povprašali nekaj gostov, ki so prišli iz novega lokala, so se o vsem kar pohvalno izražali. Rekli so, da je v lokalu pri-

jazno, da je delo vedno skrbno opravljeno in tudi cena je nasproti uslugam te vrste drugod, zelo solidna. In še nekaj. Tudi mladina, ki hoče imeti moderno oblikovane frizure, rada zahaja tja, ker najde razumevajočega strokovnega delavca v svojem poklicu.

S. R.

Že urejeno stanovanjsko naselje na Vevčah

Pravilen tempo dela in storilnost

VEČJE, MAJA — Na določenem delovnem mestu se največkrat srečujeta dve nasprotujoči si zahtevi. Tako opazamo na eni strani željo po lagodnosti in zmernosti opravljanja dela s strani delavca, poleg želje po dobrem plačilu, na drugi strani pa so na vsakem delovnem mestu postavljene določene kvalitativne in kvantitativne zahteve, ki največkrat onemogočajo prej omenjene želje.

Ob upoštevanju, da je prvi moment bistveni faktor pri urejanju počutja in razpoloženja zaposlenih, prihajamo prejkoslej navzkriž ob zahtevi izvrševanja nalog na delovnem mestu ter z nepravilnimi pristopi ustvarimo zelo hladno delovno atmosfero.

Razumljivo je, da je vplivnih momentov na počutje zaposlenih na delovnih mestih veliko. Skušal pa bom obdelati povezavo in medsebojno odvisnost med storilnostjo in izbrano hitrostjo dela ročnega prebiranja papirja.

— pojavlja se neorganizirano zapuščenje delovnih mest;

— v oddelku se zaradi prihajanja in odhajanja z delovnih mest moti delovni proces na drugih delovnih mestih;

— pojavlja se posamezno zapuščenje delovnih mest in to večkrat in dalj časa, kot je dejansko potrebno. Zato je izgubljen čas ob neorganiziranih predahih največkrat večji kot pri organiziranih;

— neorganizirani predahi se velikokrat koristijo ob nepravem času, torej je teh predahov več npr. do 9. ure dopoldne kot pa okrog 11. ure, ko bi bil predah dejansko najbolj dobrodošel;

— ker poteka ročno prebiranje v grupah — akortah, tudi ni redek primer, da si neka prebiralka privoščiti tak predah bolj iz solidarnostnih razlogov, čeprav bi ga sama čisto ne koristila;

— taki neorganizirani odmori imajo pa še eno najvažnejšo slabost, ker se lahko ob določenih okoliščinah pretiravajo, kar ima za

porabi energije in koriščenju moči dosegli kar najboljšo storilnost dela. To pa lahko uspemo le ob analiziranju delovne faze na posamezne delovne gibe in presoji, ali je določen delovni gib potreben ali ne. Razen tega pa moramo potrebne delovne gibe tudi časovno opredeliti. S tem pa se že lotevamo študija časa in delovnih gibov.

Namen tega je predvsem v tem, da določimo za katerokoli vrsto in kvaliteto papirja količino, ki jo je potrebno izdelati v časovni enoti. V našem primeru število pol na uro.

Podatke, ki sem jih dobil s snemanjem v našem oddelku, bi lahko upošteval v nadaljnji obdelavi, zlasti, ker izhajajo iz dela — ročnega prebiranja pri povprečno usposobljenih prebiralkah.

Ročno prebiranje in štetje sem razporedil na naslednje faze:

1. Čas, ki ga prebiralka porabi od prebiralne mize do palete z neprebranim papirjem. Ta pot znaša v povprečju med 1 do 3 m dolžine. Pot je ravna in betonska. Prebiralka opravi to delovno fazo v obliki hoje. Fizično delo v tem primeru ni prisotno. Pri prebiranju papirja »brezlesni ofset 80 g na m² format C 1 (v nadaljnjem osnovni papir) je znašal čas za to delovno fazo 0,60 min v eni delovni uri.

5. Čas, ki je potreben za zajemanje papirja iz palete z neprebranim papirjem. Prebiralka to delo opravlja v sklonjenem položaju telesa. Papir zajema z obema rokama ter ga dvigne do višine trebuha. Dovoljena teža enkratnega dviga je med 15 do 20 kg. Opravljanje tega dela se uvršča v grupo srednje težkih fizičnih del. Potreben čas za osnovni papir je 0,73 min v eni delovni uri.

3. Prenašanje neprebranega papirja od palete na prebiralno mizo. Prebiralka prenaša papir držeč z obema rokama v dokaj izravnan drži telesa. Breme je naslonjeno na desni bok. Opravljeno delo spada v grupo težkih fizičnih del. Časovno predstavlja pri osnovnem papirju 0,68 min v eni delovni uri.

4. Pregledovanje posameznih pol papirja je naslednja in časovno najdaljša delovna faza, saj znaša kar 31,25 min pri prebiranju osnovnega papirja v eni delovni uri. Podatek se nanaša na obliko štiristranskega prebiranja. Delo se opravlja z obema rokama, stoje, z rahlo nagnjeno držo telesa nad prebiralno mizo. Opravljanje tega dela zahteva od prebiralke več spretnosti ter sposobnosti ocene in reakcije v primeru zapažanja izmetnih pol papirja. Zaradi majhne količine izločenega izmeta posebnih fizičnih naporov ne zasledimo in zato tretiramo omenjeno delo kot lahko delo.

5. Poravnavanje posameznih pol papirja v poravnalne kote zavze-

ma 6,50 min v eni delovni uri pri osnovnem papirju. Delo se opravlja stoje. Telo je nagnjeno naprej iznad prebiralne mize. Prenašanje bremena v poravnalni kot se opravlja z obema rokama. Leva roka je nekoliko skrčena, medtem ko je desna pretežno iztegnjena, zaradi česar je potreben precejšen napor in se delo uvršča v grupo težkih fizičnih del z obema rokama.

6. Čas priprave za ročno štetje pomeni časovno 0,48 min v eni delovni uri. Prebiralka ga prebije stoje kombinirano s hojo. V to fazo spada priprava papirja za štetje, odstranitev vmesnega zraka med polami papirja, odmikanje poravnalnega kota, priprava števnih in kontrolnih listkov itd. Fizično delo skoraj ni zastopano.

7. Čas štetja znaša 11,25 min v eni delovni uri pri štetju osnovnega papirja. Delo se opravlja stoje ali sede z obema rokama. Uvrščamo ga v grupo lahkih fizičnih del z obema rokama.

8. Čas za pomožna opravila, kot so prinašanje in odnašanje palet, izmeta, vlaganje kontrolnih listkov v posamezne pakete papirja, nameščanje poravnalnega kota v prvotni položaj itd. predstavlja 1,08 min na eno delovno uro. Posebnih fizičnih obremenitev ne zasledimo, zato spada to delo v grupo »hojenja«.

9. Čas odnašanja posameznih paketov prebranega papirja s prebiralne mize na paleto, ki je postavljena na čelni strani delovnega mesta (na levi strani prebiralne mize) znaša 6,30 min v eni delovni uri. Delo praviloma opravlja po dve prebiralki skupaj. Spada pa v grupo težkih fizičnih del.

10. Čas vračanje do pričetka ponovne delovne faze znaša 1,03 min. Dejansko pomeni to prehojeno pot od palete s prebranim papirjem do prebiralne mize.

Storilnost v času snemanja je znašala ca. 200 kg/h. Prebiral in štel se je »osnovni papir« z minimalnim % vsebovanega izmeta (2—6%) pri povprečno usposobljenih prebiralkah.

Iz energetskega vidika je bila poraba tako imenovanih delovnih kalorij (del. kcal) približno 200 del. kcal/h, kar predstavlja v delovnem času ene izmene (375 min efektivnega dela) ca. 1250 del. kcal. To pa je normalno za žensko delovno silo, kjer je dopustna mera med 1300 do 1500 del. kcal na izmeno. Izračun kaloričnih vrednosti je bil izdelan na podlagi tabelaričnih vrednosti po »SPITZER-HETTINGERJU«.

Z navedbo te analize pa smo dejansko že postavili delu določeno hitrost in s tem seveda tudi količinsko zahtevo, v tem primeru za »osnovni papir«. Razumljivo je, da bodo takemu tempu in količinski zahtevi ob upoštevanju kvalitativne stopnje dela normalno sle-

dile povprečno usposobljene prebiralke, da bodo nadpovprečno usposobljene temu z lahkoto kos, medtem ko bodo nekatere zaostajale, zlasti tiste, ki jim tovrstno delo ne leži.

Po omenjeni razporeditvi delovnega časa in opisani hitrosti dela imamo na razpolago v eni izmeni 375 min efektivnega dela (11% izgubljenega časa, dobimo novo količino 178 kg/h, ali v sedmih urah 1246 kg. Tako bi lahko rekli, da smo dobili nek osnovni normativ, ki ga glede na karakteristike »osnovnega papirja« (gramatura in velikost) spremenimo v število pol z naslednjim izračunom:

$$\frac{17.800 \text{ g}}{80 \text{ g/m}^2 \times 0,599} = 3714$$

Osnovni normativ torej znaša 3714 pol/h ob naslednjih karakteristikah:

— gramatura v območju med 75 do 84 g/m²,

— velikost formata med 0,500 do 0,599 m²,

— štiristransko prebiranje,

— količina izmeta med 2 do 6%,

— da delo opravlja za to usposobljena prebiralka, zdravstveno zmožna ter v letih, ko je njena fizična moč na vrhu zmogljivosti (med 20 do 30 let starosti).

Za količinsko določitev za vse ostale vrste papirjev in drugih pogojev se prej omenjeni »osnovni« normativ spreminja s korekturnimi faktorji. Predvsem moramo upoštevati naslednje korekturne faktorje:

— f1 korekturni faktor asortimenta (gramatura in velikost),

— f2 korekturni faktor glede na vrsto prebiranja,

— f3 korekturni faktor glede na količino izločenega izmeta,

— f4 korekturni faktor glede na starostno mejo prebiralk,

— f5 korekturni faktor presejanja normativa.

f1 — korekturni faktorji asortimenta so obdelani v tabeli faktorjev asortimenta. Razčlemba po gramaturah je izdelana po 10 g na m², medtem ko je velikost formatov porazdeljena na desetinke m².

S takšno razčlenitvijo uspemo zajeti dejansko vse vplive na storilnost glede na gramaturo in velikost, saj nastopajo razlike v teži med posameznimi območji v minimalnih vrednostih. Prej navedeni »osnovni« normativ ima karakteristiko 75—84 g/m² ter velikost 0,500—0,599 m², za katerega smatramo, da je korekturni faktor asortimenta f1 = 1,00.

Papirni stroj 2 v pokoju

Lahko bi rekli, da je z izbrano hitrostjo dela določen vrstni red delovnih faz in vmesnih predahov. Z vmesnimi predahi pa ne smemo pretiravati, niti glede dolžine, niti števila le-teh. Za normalno se šteje, da 10 do 15% celotnega časa uporabljene za vmesne predahne in glavni odmor zadošča. Pri razporejanju vmesnih predahov moramo paziti predvsem na to, kakšno in kako težko delo delamo, ter kdaj je tisti čas za kratek predah. Namen kratkih vmesnih predahov je vsekakor v tem, da preprečujemo premočno izčrpavanje delovne moči, da v neki meri v času počitka omogočimo obnovitev le-te, ter da v neki meri uravnavamo stopnjo utrujenosti.

Če dosledno zasledujemo gibanje storilnosti, bomo kaj kmalu ugotovili, da ta nekaj časa narašča (1—2 ure) in doseže maksimalno vrednost, ki je le kratkotrajna (ca. 1 ura), nakar začne ponovno padati. Če hočemo ta padec preprečiti ali vsaj ublažiti, je potrebno takrat napraviti vmesni predah ali odmor. V našem primeru je v tem času v dopoldanski izmeni določen polurni odmor. Naslednji padec storilnosti se pojavlja običajno med 11. in 12. uro. V tem času naj bi bil ponovno kratek predah. Dolžina tega predaha je lahko kratka, morda 5 ali 10 minut. Podatki iz literature kažejo, da nas že 5-minutni predah lahko vrne skoraj na prejšnjo stopnjo dosežene storilnosti. Na popoldanski izmeni bi morali imeti odmor okrog 15. ure, naslednji pa ob 17. uri. Drugi je praktično že v veljavi, ker je v tem času glavni polurni odmor.

Ves čas sem govoril o tako imenovanih organiziranih predahih. Znano pa je, verjetno ne samo pri nas, da si delavci jemljejo vmesne predahne, ki niso organizirani. V enem in drugem primeru nastopajo izgubljeni časi, le da je lahko efekt bistveno drugačen.

Slabe strani neorganiziranih odmorov so predvsem v tem:

— posledico izmenično zaganjanje v delo, nastajanje prekomerne utrujenosti, kljub dejansko slabo izkoriščenim delovnim časom. Vse to pa ima včasih za posledico nerazpoloženo, slabe odnose, ostre kritike na račun normativov, češ da so previsoko postavljeni in podobno. V resnici gre pa za dokaj neorganizirano delo s slabim izkoristkom delovnega časa.

Prednosti organiziranih odmorov se kažejo v mnogih oblikah, predvsem pa v naslednjem:

— v oddelku, kjer se organizirano pristopa koriščenju vmesnih predahov, lahko vsakdo dobi občutek določenega reda ter delovne discipline;

— delovni proces je v celoti veliko manj moten;

— kolikor so predahi časovno pravilno razporejeni, lahko dejansko veliko pomenijo, tako v smislu doseganja storilnosti, vzdušju in zdravstvenemu pomenu;

— organiziranost v tem smislu pomeni kar najbolj racionalno izkoriščanje delovnega časa;

— intenzivnost dela bo pri organiziranih odmorih — predahih neprimerno večja. Prebiralka, ki ve, kdaj nastopi vmesni predah, bo delovni čas izkoristila vse do nastopa odmora brez predhodnega dogovarjanja z ostalimi sodelavkami. Tako praktično odpadajo tovrstna posvetovanja po akortah in s tem tudi nepotrebno izgubljen delovni čas.

Razumljivo je, da mora biti hitrost dela takšna, da jo lahko povprečno usposobljena prebiralka normalno sledi. Seveda pa mora biti res vpeljana v svoje delo, imeti mora določeno stopnjo spretnosti, občutek presojanja in reagiranja v primeru, če nastopi procesno nenormalno stanje.

Če smo torej določili mesto in čas odmorov in vmesnih predahov (10 do 15%), je naslednja naloga, da organiziramo delo v ostalem razpoložljivem času tako, da bomo ob racionalnem izkoriščenju delovnega časa, minimalni

Velikost f. m ²	0,000	0,300	0,400	0,500	0,600	0,700	0,800	0,900	1,000	1,100	1,200
Gramatura g/m ²	0,299	0,399	0,499	0,599	0,699	0,799	0,899	0,999	1,099	1,199	več
do 44	1,32	1,23	1,17	1,08	1,07	0,95	0,90	0,85	0,83	0,79	0,76
45—54	1,31	1,22	1,16	1,06	1,04	0,93	0,88	0,84	0,79	0,75	0,71
55—64	1,30	1,21	1,15	1,05	0,99	0,91	0,86	0,83	0,74	0,71	0,67
65—74	1,29	1,19	1,12	1,03	0,97	0,86	0,81	0,78	0,72	0,69	0,65
75—84	1,28	1,18	1,09	1,00	0,95	0,81	0,76	0,73	0,71	0,67	0,64
85—94	1,26	1,10	1,02	0,99	0,89	0,79	0,74	0,72	0,69	0,66	0,63
95—104	1,25	1,02	0,95	0,99	0,83	0,77	0,73	0,70	0,67	0,64	0,62
105—114	1,15	1,01	0,94	0,92	0,81	0,76	0,68	0,68	0,66	0,61	0,58
115—124	1,09	1,00	0,93	0,87	0,80	0,75	0,63	0,67	0,65	0,58	0,55
125—134	1,07	0,99	0,92	0,85	0,79	0,71	0,62	0,62	0,62	0,57	0,54
135—144	1,06	0,98	0,91	0,84	0,77	0,68	0,61	0,61	0,59	0,56	0,53
145—154	1,05	0,95	0,90	0,83	0,73	0,67	0,60	0,59	0,57	0,55	0,52
155—164	1,04	0,93	0,88	0,82	0,70	0,66	0,59	0,58	0,56	0,54	0,51
nad 165	1,03	0,92	0,87	0,81	0,68	0,64	0,57	0,56	0,55	0,53	0,50

Vse ostale faktorje, ki so navedeni v tabeli, pa dobimo s pomočjo preračunavanja glede na spreminjajoče se komponente gramature oziroma velikosti. Vedno pa izhajamo iz »osnovnega« normativa.

Poraba časa za delovne faze od 1 do 10 je bila že navedena, zato nas v tem izračunu zanima, kako se navedeni časi spreminjajo z ozirom na spremembe karakteristik papirja, nasproti osnovnemu papirju.

Korekturni faktor glede na vrsto prebiranja f2 je izdelan za vsak način prebiranja posebej, in sicer je rezultat porabe časa posameznih delovnih faz določene vrste prebiranja.

Ti faktorji znašajo:

— za listanje — 0,40

— štiristransko prebiranje s štetjem = 1,00

— štiristransko prebiranje brez štetja = 1,20

— dvostransko prebiranje s štetjem = 1,25

— dvostransko prebiranje brez štetja = 1,45

— enostransko prebiranje s štetjem = 1,35

— enostransko prebiranje brez štetja = 1,55

Korekturni faktorji, ki spreminjajo osnovni normativ glede na količino izločenega izmeta (f3) izhajajo iz praktičnih ugotavljanj povečanja porabe delovnega časa zaradi naraščanja izmeta.

(Nadaljevanje na 7. strani)

Pravilen tempo dela in storilnost

(Nadaljevanje s 6. strani)

Faktorji f3 so naslednji:

od 1,0 do 6,0 %	1,00
od 6,1 do 7,0 %	0,90
od 7,1 do 8,0 %	0,82
od 8,1 do 9,0 %	0,75
od 9,1 do 10,0 %	0,75
od 10,1 do 11,0 %	0,66
od 11,1 do 12,0 %	0,64
od 12,1 do 13,0 %	0,60
od 13,1 do 14,0 %	0,55
od 15,1 do 16,0 %	0,52
od 16,1 do 17,0 %	0,49
od 17,1 do 18,0 %	0,46
od 18,1 do 19,0 %	0,43
od 19,1 do 20,0 %	0,40
od 20,1 do 21,0 %	0,36
od 21,1 do 22,0 %	0,33
od 22,1 do 23,0 %	0,30
od 23,1 do 24,0 %	0,27
od 24,1 do 25,0 %	0,25

Starost je naslednji moment, ki bistveno vpliva na doseganje določene storilnosti. Čeprav je ta faktor odvisen od posameznikov, pa vendar v povprečju prevladuje dejstvo (dognanja zdravstvenih strokovnjakov), da človekov telesni razvoj omogoča vrhunsko moč med 25. in 35. letom starosti. To bo pa vsekakor odvisno od tega, kakšnim telesnim in duševnim naporom je bila neka delavka v preteklem času izpostavljena. Ugotovljeno je, da s staranjem delovna storilnost pada, kljub temu, da obstajajo individualne razlike. Tako so primeri, da nekateri starejši delavci v storilnosti celo prekašajo svoje mlajše sodelavce, vendar to ne velja kot pravilo, marveč bolj kot izjema. Dokazano pa je, da s starostjo narašča stopnja natančnosti, pa tudi spretnost ni bistveno drugačna.

Če povzamem podatke iz literature »Industrijska psihologija« po B. von Haller Gilmerju, se mišična moč med tridesetim in devdesetim letom starosti zmanjšuje za približno 50% kar pomeni zmanjšanje letno za 0,85%. Z upoštevanjem tega podatka sem formuliral naslednjo tabelo faktorjev:

KOREKTURNI FAKTOR f4

Starost let	Faktor f4
do 31 let	1,00
do 32 let	0,99
do 33 let	0,98
do 34 let	0,97
do 35 let	0,97
do 36 let	0,96
do 37 let	0,95
do 38 let	0,94
do 39 let	0,93
do 40 let	0,92
do 41 let	0,92
do 42 let	0,91
do 43 let	0,90
do 44 let	0,89
do 45 let	0,88
do 46 let	0,87
do 47 let	0,86
do 48 let	0,85
do 49 let	0,85
do 50 let	0,84
do 51 let	0,83
do 52 let	0,82
do 53 let	0,81
do 54 let	0,80
do 55 let	0,80

Za povprečno usposobljeno prebiralko bo tako določen normativ, ob upoštevanju vseh od sedaj navedenih vplivnih faktorjev, tista stopnja storilnosti, ki jo bo lahko dosegla ob normalnem in zmerem delu.

Če pa želimo omogočiti omenjeni prebiralki ob izpolnitvi te stopnje storilnosti določen presežek norme, bomo to uredili s pomočjo faktorja f5. Ta je lahko tolikšen, kolikor želimo omogočiti presežanje v obračunskem pomenu, oziroma bo to v povezavi z obstoječim sistemom nagrajevanja.

Potreben normativ za prebiranje določenega papirja dobimo iz navedenega z naslednjo formulo:

$$N = N_0 \cdot f_1 \cdot f_2 \cdot f_3 \cdot f_4 \quad (\text{pol/h})$$

Naj navedem praktični primer: Zelimo določiti normativ za prebiranje in štetje za papir 140 g/m² v formatu B1. Papir je kvaliteten slab ter je potrebno iskati napake na raznih mestih, zaradi česar ga je potrebno listati. Količina vsebovanega izmeta se je gibala med 11,5%. Prebiralka, ki prebira omenjeni papir, je povprečno usposobljena in je stara 42 let.

$$N_0 = 3714 \text{ pol/h}$$

$$f_1 = 0,68$$

$$f_2 = 0,40$$

$$f_3 = 0,64$$

$$f_4 = 0,91$$

$$N = 3714 \cdot 0,68 \cdot 0,40 \cdot 0,64 \cdot 0,91$$

$$N = 590 \text{ pol/h}$$

Normativ za prebiranje je v tem primeru znašal 590 pol na uro.

Na koncu bi poudaril, da namen postavljanja določene hitrosti dela ni v tem, da bi se nekomu kratila možnost zmernega dela. Mislim, da pravilno izbrana hitrost tako možnost lahko samo omogoča in je njeno delovanje le pozitivno. Določena hitrost dela nikogar ne priklanja na delovno mesto, ampak le uravnava racionalno koriščenje časa in onemogoča prekomerno nastajanje utrujenosti. Istočasno pa je podana na podlagi navedene analize za vsako vrsto papirja dokaj točna količinska zahteva dela. Izpolnitev le-te, pa bi dajala možnost pravilne ocene delovnega mesta prebiralki tudi v sistemu nagrajevanja.

Franc Fras

Specifične lastnosti surovin za proizvodnjo grafičnih papirjev

VEVČE, MAJA — Skupino grafičnih papirjev uvrščamo z deležem 45% v sam vrh celotne proizvodnje papirja in lepenke. Glavni delež imajo pri tem lesni in brezlesni pisalni in tiskovni papirji. Prištevamo pa k tej skupini tudi dokumentni papir in papir za bankovce.

Najvažnejši tiskovni postopki za grafične papirje so visoki, globoki in ofsetni tisk. Uporabljajo se tudi specialni tiskovni postopki in še cela vrsta inoče zgoraj imenovanih tiskovnih postopkov in zato se ravno pri grafičnih papirjih pojavljajo različne zahteve po kvaliteti, s čimer seveda precejšen del zahtev odpade tudi na surova vlakna. Čisto natančno vsega seveda ni možno zajeti v okviru tega referata.

Za poenostavitev si lahko pomagamo najprej s tem, da znane grupe lastnosti razdelimo v dve skupini: potiskljivost in tiskovnost. Potiskljivost papirja je zelo malo odvisna od lastnosti naravnih vlaknastih snovi, bolj zavisi od pogojev, ki sta prisotni pri izdelavi in dodelavi. Ne bi bili popolni, če ne bi upoštevali tu še dveh lastnosti, ki sta ravno tako pogojeni glede na izbiro vlaknastih snovi. To sta dimenzijska stabilnost in nagnjenost k izpukovanju. Medtem ko lahko dosežemo dobro dimenzijsko stabilnost z vstavitvijo vlaken z manjšo higroskopičnostjo in z manjšimi možnostmi za nabrekanje, pa dosežemo manjše izpukovanje s homogeno mešanico vlaken, s tem da se ekstremno oblikovani različni delčki (npr. sekanec ali mleta snov pri lesovini) ne usidrajo trdno v strukturo lista.

Za grafične papirje velja, da je sposobnost za tiskanje zelo kompleksna in predvsem subjektivnega značaja, ki jo mersko niti ne moremo ekzaktno izraziti in vodi v praksi največkrat do sporazuma med papirničarji in tiskarji. Na splošno smo na žalost primorani najti s pomočjo mnogih izsledkov o kvaliteti, merilo za sposobnost za tiskanje.

Katalog značilnih kvalitativnih znakov obstoji v glavnem iz naslednjih vrednosti: gladkosti, poroznosti, volumna, kompresibilnosti, leska, opacitete, beline, svetlosti, barvnih mest, sprejemljivosti za olje in tiskarsko barvo, prosojnosti in prebojnosti za tiskarsko barvo, ter obojestranski papirja v odnosu na vse te lastnosti.

Na splošno lahko rečemo, da so kratko vlaknaste surovine: lesovina, celuloza listnatega lesa, slame in esparto bolj primerne za doseg dobrih tiskovnih lastnosti. Glede na trdnost, pa ne moremo delati brez nekega določenega minimalnega odstotka dolgovlaknatih surovin. Danes pravzaprav čisto nepomembne cunje, imajo za proizvodnjo papirja ogromen pomen. Posebno so cenjena bombažna vlakna, ki so dolga in elastična in podelijo papirju mehko in vpojnost. Razen tega z njimi precej poboljšamo opaciteto, zaradi majhnih higroskopičnosti, pa se precej poveča dimenzijska stabilnost. Važno pa je toliko poznati vse dolgovlaknaste surovine, ker iz njih ne moremo izdelati papirja s posebno gladko in enovito površino.

Živalska volna, lan ali konoplja pa so iz praktičnih in tehnoloških vzrokov brezpomembni za izdelovalce papirja. Najvažnejši surovini sta še različne vrste celuloze in lesovine.

Lastnosti celuloze so odvisne od vrste vstavljenih surovin in od razklopne postopka. Medtem ko celulozo iglavcev uporabljamo, glede na njihovo veliko trdnost, ki jo pokažejo pri mletju, predvsem zato, da nam stroj nemoteno teče, pa s pomočjo celuloze listavcev poboljšamo papirju njegove tiskovne lastnosti. Celuloza listavcev da predvsem zaradi majhne dolžine vlaken in zaradi tega, ker vsebuje cevaste in strženaste celice, papirju voluminoznost, mehko in vpojnost, ter tudi dobre opacitete in lastnosti. Ze lahko beljenje zadošča, da dosežemo visoko belino in dobre svetlostne vrednosti. Tudi dobra prosojnost in lega vlaken ter dimenzijska stabilnost papirjev, ki imajo zaprt gladko površino, so posledica listnatih celuloz tako, da lahko smatramo le-te za glavni sestavni del brezlesnih grafičnih papirjev.

Celulozo stročnic in esparto celuloza pa zaradi morfoloških lastnosti vlaken še prav posebno doprineseta k zgoraj opisanim lastnostim. Glede na razklopni postopek za pripravo celuloze, je za proizvodnjo grafičnih papirjev bolj primerna sulfidna celuloza kot sulfatna. Sulfidna celuloza je bolj uporabna, ker pri mletju manj trpijo opacitetne lastnosti. To lahko uspešno izrabimo tudi pri izdelavi transparentnih papirjev. Najboljša naravna vlaknasta snov za grafične papirje bi bila lesovina, ki poleg relativne trdnosti nima tudi slabosti svoje majhne svetlobne in starostne odpornosti. Posebno fina lesovina podeli papirju optimalne tiskovne lastnosti. Papirji, ki vsebujejo zelo fino lesovino, se odlikujejo po gladki enakomerni površini, imajo dobre opacitetne lastnosti in majhno poroznost. Iz tega sledi tudi nižja poraba barvil, dobra dovtetnost za tiskarske barve, ne da bi pri tem prišlo do močne penetracije ali usedanja. S posebnim ozirom na tendenco, da iz stroškovnih vzrokov vedno več uporabljamo lažje papirje, tudi pri izdelavi grafičnih papirjev vedno več uporabljamo kombinacijo celuloze z lesovino.

Kljub temu, da se razvoj intenzivno razvija v smer razširitve uporabe grafičnih papirjev k še širšim tiskarskim strojem, večjim hitrostim in še nadaljnemu poboljšanju kvalitete tiska (večbarvni tisk), pa ostajajo naravne surovine tik na meji, da zadovoljijo naše vse večje zahteve po izboljšanju tiskovnih lastnosti, tako da se vedno bolj zatekamo k uporabi pomožnih sredstev. Istočasno pa si tudi tiskarska industrija prizadeva, da bi toliko razvila posamezne tiskarske postopke, da za dober izdelek ne bi bile zahteve po tiskarskih lastnostih za papir tako ekstremne, kot so sedaj.

Iz revije WOCHENBLATT

prevedla ing. M. Zemva

Postali so kvalificirani papirničarji

KOLIČEVO, MAJA — Oddelek za odrasle v Papirnici je bil organiziran v sklopu Šolskega centra tiska in papirja.

Po treh letih šolanja so uspešno diplomirali ter si pridobili poklic papirničarja naslednji tovariši: Bevk Marko, Dragar Ivan, Grilj Anton, Hribar Franc, Hribar Miro, Hočevar Ivan, Jeras Vinko, Jasenc Marjan, Kveder Jože, Kokalj Franc, Kovač Jože, Krulc Franc, Ložar Jakob, Novak Anton, Oštir Jože, Orehek Marjan, Per Janez, Peterka Lado, Peterka Franc, Prelovšek Stane, Potočnik Peter, Rožič Janez, Ravnikar Anton, Urbanija Franc, Zabret Janez in Zupanc Ciril. Pot do diplome je bila dolga in naporna, saj vsak, lan je kdajkoli izredno študiral, točno ve, da je potrebno mnogo volje in osebnega odpovedovanja, da se doseže končni cilj, to je v tem primeru postati kvalificiran papirničar.

Prav gotovo so ti tovariši zaslužili, da jim damo vse priznanje, obenem pa jim čestitamo k uspehu, ki so ga dosegli.

Milan Deisinger

Šola je končana. Za spomin še skupni posnetek

Direktor Šolskega centra tiska in papirja je po krajšem nagovoru čestital delavcem k njihovim uspehom

Dopisujte v »Naše delo«

Razdeljevanje diplom za kvalificiranega papirničarja in čestitke k uspehu

Terminologija s področja industrije celuloze in papirja

PAPIR ZA POPARKE

Zelo propusten papir, izdelan tudi iz umetnih vlaken, namenjen za izdelavo vrečic (za čaj, za kavu itd.) mehansko odpornih v vreli vodi.

Sinonim:
A: infusion paper; tea bag paper
F:
N:

FOTOGRAFSKI PAPIR

Predhodno posebno pripravljen papir, prevlečen s svetlobo-občutljivo emulzijo, namenjen za izdelavo fotografij.

Sinonim:
A: photographic paper
F: papier photographique
N: photographisches Papier

SUROVI FOTOGRAFSKI PAPIR (karton)

Papir (karton) največkrat iz beljene celuloze, včasih tudi z dodatkom polsnovi od krp. Sestava papirja je tak, da ne more vplivati reducirajoče na svetlobo-občutljivo prevleko gotovega fotografskega papirja.

Sinonim:
A: photographic raw paper
F: papier support photo; papier photographique brut
N: das Photorohpapier; das photographische Rohpapier

SUROVI SMIRKOV PAPIR

Skupinski naziv za papirje, največkrat iz fraft celuloze, mehanično zelo odporne, včasih tudi mokromočne, namenjene za izdelavo surovega in steklenega papirja.

Sinonim:
surovi stekleni papir
surovi brusni papir
surovi papir za brušenje in glajenje
A: emery body base paper
F: papier support émeri
N: das Schleifrohpapier; das Schmirgelrohpapier

KONCEPTNI PAPIR

Pisalni papir, večinoma izdelan iz manj vrednih surovin, največkrat tudi z dodatkom lesovine, namenjen za kratkotrajno rabo, za koncipiranje spisov. Pogosto so namenoma dodana v snov pisnobarvna vlakna.

Sinonim:
A: scribbling paper
F: papier à notes
N: das Konzeptpapier

KAŠIRNI PAPIR

Splošen naziv za papir boljše vrste, namenjen za prevleko manj plemenite vrste kartona ali lepenke.

Sinonim: papir za kaširanje
A: lining paper
F: papier à doubler
N: das Beklebepapier

ZLEPLJENI KARTON

Karton dobljen z naknadnim zlepljenjem dveh, največkrat pa večjega števila plasti papirja ali tanjšega kartona s pomočjo lepila. Posamezne plasti so pogosto sorodne kvalitete. Karton zlepljen iz finih sestavnih plasti je namenjen za izdelavo finih kartonažnih artiklov, iz manj kvalitetnih pa za izdelavo težje embalaže iz kompaktnega kartona.

Sinonim:
A: pasted paper or board
F: papier ou carton contre collé
N: Geklebttes Papier oder Karton

FILAMENT

Neklejen, neglajen papir, naravne barve, gramature do približno 200 g/m², v listih, iz rjave lesovine in papirnih odpadkov, napravljen na lepenkovem stroju in zračno sušen. Papir se rabi za grobe embalažne namene.

Sinonim:
A:
F:
N: das Filamentpapier

BOBINICE ZA REGISTRŠKE APARATE

Bobinice iz brezlesnega ali srednjefinega papirja, gramature največkrat 60–150 g/m² majhnega premera in majhne širine za uporabo v registrskih blagajnah in podobnih aparatih.

Sinonim:

A: treasury bill reels
F: bobines pour les machines à caisses
N: die Kassenrollen

PAPIR ZA REGISTRŠKE APARATE

Skupinski naziv za brezlesne ali srednjefine bele, nepraseče papirje, gramature največkrat 60 do 150 g/m², namenjene za predelavo v male zvitke, ki služijo v registrskih blagajnah, avtomatičnih tehtnicah in drugih aparatih za beleženje števil.

Sinonim:
A: paper for treasury bill reels
F: papier pour machines à caisses
N: das Kassenrollenpapier

UMETNOVLAKENSKI PAPIR

Papir, v katerega vlakninskem sestavu so tudi umetna vlakna in (ali) od regenerirane celuloze v večji procentualni udeležbi.

Sinonim:
A: synthetic fibre paper
F: papier avec des fibres synthétiques
N: das Kunstfaserpapier

KRAFT PAPIR (karton)

Skupen naziv za papirje (kartone) visoke mehanične odpornosti, izdelan iz nebeljene, včasih tudi iz beljene kraft celuloze, namenjene predvsem za embalažne namene.

Sinonim: sulfatni papir
A: kraft paper
F: papier kraft
N: Kraftpapier

PLASTIFICIRAN PAPIR

Papir, na katerega je s pomočjo lepila prilepljena folija

Sinonim:
A: plastic laminated paper
F: papier lamine avec des plastiques
N: Kunststoffbeschichtetes Papier

MELIRANI PAPIR

Papir, kateremu so namensko dodana ali pa se v njem nenamensko nahajajo posamezna živopisna in zato zelo vidna vlakna. Taka vlakna so včasih dodana v razpoznavne oziroma zaščitne namene.

Sinonim:
A: veined paper
F: papier marbré
N: das melierte Papier

PAPIRNA NOSILKA

Torba z ročaji napravljena iz močnega papirja, večkrat tudi reklamno potiskana, ki služi za nošnjo drobnega blaga.

Sinonim:
A: shopping bag
F: pochette à porter
N: die Tragtasche; das Tragbeutel

PAPIR ZA NOSILKE

Mehansko zelo odporen papir, klejen, včasih tudi mokromočen, največkrat iz beljene kraft celuloze satiniran ali enostransko gladek, namenjen za izdelavo papirnih nosilk.

Sinonim:
A: shopping bag paper
F: papier pour pochettes à porter
N: das Tragtaschenpapier; das Tragbeutelpapier

PAPIR

Po svoji ploščini karakterizirani proizvod, sestavljen v glavnem iz vlaknatih papirniških surovin rastlinskega izvora. Plast nastaja na situ iz ovdne suspenzije, nato je odcejena, izžeta in posušena ter obdelana do dokončne oblike. Proizvod gramature nad 150 g/m² je imenovan karton oz. lepenka.

Sinonim:
A: paper
F: papier
N: das Papier

SUROVI PAPIR

Skupinski naziv za naravni ali pol oplemeniteni papir, namenjen za njegovo daljno oplemenitenje pred končno uporabo.

Sinonim: matični papir; bazni papir

A: raw paper
F: papier brut
N: das Rohpapier

KLOBUČNI PAPIR

Tanjši zavijalni papir, največkrat enostransko gladek in v barvah, približne gramature 20 g/m², boljše vlakninske sestave. Namenjen za zavijanje manjših predmetov npr. stekleničic itd.

Sinonim:
A: hat wrapping paper
F: papier d'emballage pour chapeaux
N: das Hutpackpapier

PAPIR ZA STROČNICE

Skupinski naziv za papirje in tanjše kartone, največkrat slabše vlakninske sestave, namenjene za izdelavo navitih papirnatih (kartonskih) tuljkov in stročnic.

Sinonim:
A: tube paper
F: papier pour tubes
N: das Hülsenpapier

PAPIR ZA VREČE

Splošen naziv za embalažne papirje, največkrat iz nebeljene kraft celuloze, visoke mehanične odpornosti namenjene za izdelavo transportnih, eno ali večplastnih vreč (za živila, cement, umetna gnojila itd.).

Sinonim: papir za velike vreče papir za cementne vreče (neppravilno ker specificira vrsto)
A: sack paper
F: papier pour sacs
N: das Sackpapier

PAPIR ZA VREČKE

Splošen naziv za embalažne papirje večinoma enostransko gladke ali glajene, običajno boljšega sestava in večje mehanične trdnosti, namenjene za izdelavo vrečic.

Sinonim:
A: bag paper
F: papier à sachets
N: das Beutelpapier

AUTOTIPIJSKI PAPIR

Tipografski papir namenjen tudi za tisk slik s poltoni. Površina papirja je enakomerno zaprta, zelo gladka in sorazmerno dobro vpija tiskarsko barvo. Papir je običajno močno klejen.

Sinonim:
A: autotype paper
F: papier pour autotypie
N: das Autotypiedruckpapier

PRIVEZNA ETIKETA

Izdelek iz kartona, ki se uporablja za označevanje posameznih kosov pošiljke, za pritrditev na kos pošiljke s privezom.

Sinonim:
A: tag
F: etiquette volante
N: die Anhänger-Etikette

KARTON ZA PRIVEZNE ETIKETE

Karton večje jakosti, primerno tog in mehansko odporen, dobro klejen ter gladek, sposoben za pisanje, namenjen za izdelavo priveznih etiket.

Sinonim:
A: tag board
F: carton pour etiquettes volantes
N: das Anhänger-Etiketten-Karton

HIGIENSKI PAPIRJI

Skupinski naziv za papirje kot npr.: servietni in toaletni papir, papir za brisače itd., namenjen za osebno higieno.

Sinonim:
A: hygienic paper
F: papier hygiénique
N: hygienisches Papier

OPLEMENITENJE PAPIRJA (kartona, lepenke)

Skupinski naziv postopkov, po katerih se naravni papir (karton, lepenka) poboljša z nanosom oplemenil na površino ali sprepojlitvijo.

Sinonim:
A: paper upgrading
F: amélioration du papier
N: die Papierveredelung

NEVNETLJIV PAPIR

Splošen naziv za papirne vrste, katerim so dodana kemijska sredstva, ki preprečujejo gorenje.

Sinonim: negorljiv papir
A: flameproof paper
F: papier non inflammable
N: flammssicheres Papier

GORENJE ZADRŽUJOČ PAPIR

Splošen naziv za papirne vrste, katerim so dodana kemijska sredstva v namen zmanjšanja njih gorljivosti.

Sinonim:
A: flame retarding paper
F: papier non-incandescent
N: flammhemmendes Papier

PAPIR S KRPAMI

Skupinski naziv za boljše vrste papirjev napravljenih z dodatkom beljene polsnovi iz krp, namenjenih predvsem za papirje trajnejše rabe.

Sinonim:
A: rag paper
F: papier de chiffons
N: das hadernhaltige Papier

PAPIR IZ KRP

Skupinski naziv za najzahtevnejše vrste papirjev izdelanih pretežno iz beljene polsnovi iz krp.

Sinonim:
A: all-rag paper
F: papier pur chiffon
N: das Hadernpapier

JAPAN PAPIR

Papir, ročno ali polstrojno delan le na Daljnem vzhodu iz vlaken skorje murve, zelo tanek in izredno močan, podoben tekstilu.

Sinonim: pravi japan papir; ročno izdelani japan papir
A: Japan paper
F: papier Japon
N: das Japan-Papier

REBRAST PAPIR

Papir z neprekinjenim, prosojnim vodnim znakom (imenovani tudi »verže vodni znak«), ki sestoji iz ozko razporejenih vzporednih prečnih, ter redkeje razporejenih vzdolžnih črt v smeri teka papirja.

Sinonim:
A: laid; laid paper
F: papier vergé; vergé
N: das Papier mit Wasserlinien; das Papier mit Egouteurrippung; geripptes Papier

ZDRUŽENE PAPIRNICE LJUBLJANA — VE V ČE

Razpis štipendij

V šolskem letu 1972/73 razpisujemo 10 ŠTIPENDIJ za poklicno papirniško šolo pri Šolskem centru tiska in papirja v Ljubljani

Pogoji:

uspešno dokončana osemletka
moški prosilci
za poklic zadovoljivo zdravje

Mesečne štipendije:

I. letnik — 150 din
II. letnik — 200 din
III. letnik — 250 din

Dodatno:

nagrada za boljši uspeh od zadostnega plačilo šolnine
za učence izven območja Ljubljane plačilo stroškov internata
Po končani triletni šoli s praktičnim poukom je zagotovljena zaposlitev na ustreznem delovnem mestu.

Prijave je predložiti kadrovske komisiji do 15. avgusta 1972.

ZDRUŽENE PAPIRNICE LJUBLJANA — VE V ČE

razpisujejo

po sklepu kadrovske komisije s 7. redne seje z dne 5. maja 1972 naslednja prosta vajenska mesta:

2 ključavničarja
2 električarja
1 strugarja
1 kleparja

Pogoji:

uspešno končana osemletka
starost izpod 17 let
za poklic primerno zdravstveno stanje

Prošnje naslovite s potrebnimi dokazili do 15. avgusta 1972 na kadrovske komisijo Združenih papirnic Ljubljana — Vevče.

Jaka pravi, da je kuhanje umetnost in da ima v tem poklicu že dolgi staz

Teško se je odločiti, kdo bo prvi zapeljal na progo. Še večje vprašanje, kdo bo prispel na cilj brez padca

Letni dopusti so pred nami

KOLIČEVO, MAJA — Bliža se poletje, čas, v katerem delavci najraje izkoristijo svoj redni letni dopust. Ta čas preživijo na morju, v planinah, na potovanju, nekateri pa izkoristijo dopust pri gradnji stanovanjske hiše in za druga opravila.

Kakor prejšnja leta tako bodo tudi naši delavci preživeli svoj dopust na morju v Fiesi, kjer je v počitniškem domu na razpolago 5 sob in v počitniškem naselju Izola, kjer imajo delavci na razpolago 3 počitniške hišice. Delavci, ki jim bolj ugaja planinski zrak, pa lahko preživijo svoj dopust v planinski koči na Veliki planini.

Glede na to, da znaša ekonomska cena oskrbnega dne v Fiesi 70 din, je odbor za medsebojne odnose sprejel sklep, da plačajo delavci za bivanje v domu kot sledi:

- člani kolektiva in njihovi nepreskrbljeni svojci po 55 din na dan,
 - otroci stari do 10 let po 27,50 din na dan,
 - svojci članov kolektiva, ki so zaposleni, po 70 din na dan,
 - tuji gostje po 70 din na dan.
- V počitniškem naselju Izola znaša celodnevna oskrba 53,50 din. Kolikor kdo želi, da samo nočuje v počitniški hišici, znaša nočnina za člana kolektiva in njihove nepreskrbljene svojce 7,50 din, otroci do 10 let pa plačajo nočnino po 4,50 din.

Kdor bo letoval v planinski koči na Veliki planini, plača samo nočnino, ki znaša za člane kolektiva 3,—, za svojce člana kolektiva znaša 4,50 din, tuji gosti pa plačajo za nočnino 6,— din.

Vsi delavci in njihovi nepreskrbljeni svojci, ki bodo letovali v domovih, hotelih, počitniških naseljih ali pa kempirali, so upravičeni do regresa na podlagi pred-

loženega potrdila. Vsak član kolektiva in njegov nepreskrbljeni svojec (žena ali otrok star nad 10 let) prejme za vsak dan po 20 din regresa, otroci stari do 10 let pa po 10 din regresa. Regres se izplačuje za najmanj 3 dni in največ 7 dni letovanja.

Vsem dopustnikom želimo obilo sonca in zadovoljnih dni.

Dvojna merila

KOLIČEVO, MAJA — Notranji pretresi, ki smo jih in jih še vedno doživljamo, so bili spremljani s številnimi sestanki in razpravami, da bi razjasnili vzroke stanja, v katerem smo se znašli. Rezultat teh razprav je politični program, ki nas obvezuje za sedanje ravnanje.

Namen teh vrstic ni pogrevanje stvari za nazaj, temveč želim opozoriti na primer, ki ni v skladu s sprejetimi zaključki.

Za kaj gre. Pri nas še veljajo pravila, da delavcem, ki prvič zasedejo odgovornejše delovno mesto, za nekaj časa odtegnemo nekaj točk — merila za osebni dohodek. Zadnji čas pa samoupravni organi pri posameznikih odstopajo od omenjene prakse.

Zavedam se, da je omenjeni primer v primerjavi s stanjem, v kakršnem se nahajamo, zelo malenkosten, bojim pa se, da nas bo še večje veliko malenkosti pripeljal nazaj v slepo ulico. Spet bomo začeli iskati krivice (kot po pravilu najprej med tistimi, ki opozarjajo na nepravilnosti), porabili bomo zelo veliko časa za razprave itn. Naprej pa so stvari in rezultati znani.

Stane Lazneik

Na Veliki planini

KOLIČEVO, MAJA — Čeprav nas spomladansko sonce včasih že pošteno ogreje in se je zima že poslovila, se vseeno radi spominjamo nekaterih veselih trenutkov, ki smo jih preživeli na snegu.

Da bi za nekaj dni potisnili v stran vsakdanje skrbi in težave, smo se ožji sodelavci pri KS II D izmene dogovorili, da v mesecu marcu preživimo nekaj dni v hribovih na smučanju. Ker vsi nismo dobili dopusta, smo izkoristili proste dni, ki nam pripadajo po razporedu dela. O kraju našega oddiha nismo dosti razmišljali, saj nam naša kočna na Veliki planini nudi dovolj ugodno in ceneno zatočišče, pa tudi smučišča so dovolj zahtevna za smučanje. Čeprav smo se dogovorili, da bomo odšli vsi, so nekateri raje ostali doma. Mladoporočeni delavec je svoj izostanek opravičil na račun žene, češ da vse te dni ne bo mogla spati zaradi njegove odsotnosti. Mi smo si njegov izgovor tolmačili po svoje in našega sodelavca pustili doma pri ženi. Poročeni smo odšli brez žen. To je razumljivo, saj smo se želeli smučati brez strokovnega nadzorstva. Težko pričakovani dan odhoda je prišel in Jaka, Rado, Peter, Marko, Jakon in 2 Janeza smo se po nočni izmeni zapeljali z avtomobili proti cilju. V Kamniku smo dopolnili naše itak napolnjene nahrbtnike z nekaterimi malenkostmi. Sicer pa ne vem, če je nekaj litrov dobre kapljice za vsakega malenkost. Dobro opremljeni smo hitro prišli do spodnje postaje žičnice. Vožnja

z žičnico ni bila posebno naporna, če izvzamemo motnje v glavi zaradi višinske razlike, ki jo imajo nekateri tudi na normalni višini. Ker smo se hoteli rešiti naših nahrbtnikov, smo šli takoj h koči. Na Zelenem robu smo si pripeli smuči in že po nekaj prevoženih metrih so nekateri obležali v snegu. Po prihodu v kočico smo najprej spraznili naše nahrbtnike in pri tem ugotovili, da je pijača med potjo že kar močno izhlapela. Posebno Marko, Rado in Janez so se nekam skrivnostno smejali. V koči smo uredili vse potrebno in ker se je bližal čas kosila, smo izbrali kuharja. Največ večšine smo prisodili Jaku, mu zapalili kuhalnico in komando nad štedilnikom. Verjetno je v tem trenutku le pomislil na svojo ženo. Ostali smo odšli na smučišče in se zapeljali drug za drugim proti Simnovcu. Čeprav bela kot mlinarja, sta se do Simnovca srečno pripeljala tudi Peter in Janez. Smuka je bila odlična, da o padcih ne govorim. Bližal se je čas kosila in napotili smo se v kočico. Lačni in tudi malce utrujeni smo hitro pospravili kosilo. Med jedjo smo kar naprej hvalili Jakove kuharske sposobnosti in mu s tem dopovedali, da nam bo on tudi v bodoče pripravljaj hrano. Ves dopoldan smo preživeli na smučkah in od časa do časa smo zavili v hotel Simnovec, kjer so nam postregli z anti gripinom. Po večerji je hitro poiskal vsak svoje ležišče, kajti po zadnji nočni službi in celodnevem smučanju se je vsakemu zahotelo spanja. Tudi Petrovo glasno smrčanje ni

prišlo nikomur do živega. Tudi za njegovo ženo doma so te noči pomenile počitek.

Drugi dan popoldan je minil v znamenju Planice 72. Blizu kočice smo si pripravili majhno skakalnico in nekateri pogumni so se pognali po njej. Seveda naš Peter, povsod prvi, se je dvakrat junaško pognal prek nje. Pri tretjem skoku je potegnil bočni veter in Peter je padel tako nesrečno, da si je poškodoval koleno. Za njega je to pomenilo konec smučanja. Sposoben je bil le še za hišno pomočnico in moram priznati, da je dobro opravljaj to delo. Popoldne smo preživeli na smučišču. Zvečer, v trdi megli in temi, smo šli na Simnovec, seveda brez Petra, ki si je zdravil svoje koleno. Na Simnovcu je bilo tako prijetno ozračje, da smo se v kočico vrnili proti jutru. Zaradi tega tudi s planiranim zgodnjim vstajanjem ni bilo nič. Marko je celo dejal, da bo že ob 7. uri zjutraj na smučkah, pa je bil ob 9. uri v postelji. Po zajtrku smo kočico pospravili tako, da smo jo zapustili v boljšem stanju kot prejeli. Še nekajkrat smo se spustili po Zelenem robu in posloviti smo se morali od Velike planine. Vsi smo si bili edini, da to ni bil zadnji skupni izlet in da se bomo še večkrat vračali nazaj v prelepi planinski raj. Samo kuhar Jaka je še dodal, drugič bom pa s seboj vzel tudi ženo. Vsi smo mu molče prikimali in bili enakih misli. LZ

Ivanu Ločnikarju v spomin

V soboto 22. aprila je kolektiv medvoške tovarne celuloze pretresla vest, da se je v obratu za pripravo kisline smrtno ponesrečil pomočnik pripravljavca kisline Ivan Ločnikar.

Nihče od sodelavcev, s katerimi je delal in s katerimi se je ta dan srečaval, ni mogel verjeti, da se je proti poldnevni zgodilo nekaj, kar najgloblje pretrese slehernega člana kolektiva, smrt sotovariša na delovnem mestu. Dra-

matična borba sodelavcev, da bi ga po nesreči ohranili pri življenju je bila zaman.

Sredi njegove velike vneme in požrtvovalnega dela so pomenili trenutki nepazljivosti zanj tragični konec življenjske poti. Star komaj 41 let je zapustil družino v času, ko bi ga najbolj potrebovala. Zapustil je ženo in tri otroke, od katerih še dva obiskujeta osnovno šolo.

V tovarni se je zaposlil 1962. leta in delal na raznih fizičnih delih. Nikoli se ni branil dela na delovnih mestih z najslabšimi pogoji dela. Precej časa je delal v obratu pinotana kot parni sušilec in kot mlinar pinotana. Od leta 1968 pa je delal v pripravi kisline kot pomočnik pripravljavca kisline. Bil je skromen in požrtvovalen delavec na delovnem mestu in tovariški do sodelavcev, zato so ga imeli vsi radi.

Številno spremstvo sorodnikov, sodelavcev in znancev na njegovi zadnji poti, darovano cvetje in poslovljene besede so bile izraz spoštovanja in velike žalosti obenem.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu!

Sindikalno prvenstvo v košarki

MEDVODE, MAJA — Na igrišču TVD »Partizan Medvode« je bilo 24. in 25. 4. 1972 sindikalno prvenstvo Medvod v košarki za pokal godbe na pihala Medvode.

Organizator tega turnirja je bil lanskoletni zmagovalc — Tovarna »Celuloza«, mladinska organizacija. Zmagovalc prejme prehodni pokal in po propozicijah se s tem zadolži za naslednjo izvedbo tega turnirja. Celuloza kot zmagovalc prvega turnirja bi morala izvesti to tekmovanje že v lanskem letu, vendar kljub dobremu

delu komisije za šport in rekreacijo v podjetju nismo dobili razumevanja in odobritve minimalnih sredstev za stroške izvedbe tega turnirja. Glede na pritisk ostalih medvoških kolektivov smo morali zmanjšati program dela komisije, ki je bil že tako izredno skromen, in s pomočjo in sodelovanjem z mladinsko organizacijo, ki je dala denar iz svojega programa, smo izvedli zelo kvaliteten turnir, za katerega so vsi kolektivi izredno zainteresirani, samo v Celulozi ne moremo dobiti razumevanja.

Rezultati:

TVD Partizan : Celuloza	75 : 43 (36 : 22)
Celuloza : Donit	57 : 66 (24 : 35)
	60 : 54 (30 : 28)
TVD Partizan : Donit	53 : 52 (23 : 25)
Donit : Color	52 : 79 (30 : 31)
Celuloza : Color	0 : 20 —

Lestvica:

TVD Partizan	3 3 0	188 : 149	+ 39	6
Color	3 2 1	151 : 105	+ 46	4
Donit	3 1 2	172 : 196	- 24	2
Celuloza	3 0 3	100 : 161	- 61	0

Po rezultatih sodeč, je bil najboljši Partizan, vendar se je na turnirju pokazalo, da bi bil lahko zmagovalc tudi Color ali katera druga sindikalna ekipa.

Da pa je Celuloza igrala pod svojimi zmoglostmi in da športni uspehi našega kolektiva padajo, je lep dokaz prav ta turnir.

Zmagovalc je novi organizator turnirja. Kako naj bi se naši košarkaši s srcem borili za prvo mesto, ko jim po drugi strani ni omogočena izvedba turnirja? Ali naj sploh še sodelujemo? Ne moremo reči, da smo bili letos favoriti, a če bi vedeli, zakaj se borimo, bi bil vrstni red precej manj njan, sam turnir veliko bolj zanimiv.

Drugi primer je vezan na papirniške igre SRS. Komisija za šport in rekreacijo pri OOS in mladinska organizacija sta naredili plan priprav za papirniške igre v Radečah, kajti v podjetju nimamo šahovske, strelske niti namiznoteniške sekcije. V TVD Partizanu so nam brezplačno odobrili odlične prostore za igranje namiznega tenisa, popraviti bi se morala samo razsvetljava.

Zadolženi za priprave, misleč da to ni problem, so prosili v podjetju, da bi naši električarji to uredili. Kakšna pota in pošiljanja iz pisarne v pisarno, od enega k drugemu, a na koncu iz obljub ni nič. Ker se je to vleklo, smo se obrnili še na direktorja, ki je takoj brez obotavljanja podpisal naročilnico, katera je bila takoj oddana odgovornemu za nabavo in ureditev luči. In do kam smo prišli? Papirniške igre so mimo, seveda nismo bili od lanskih papirniških iger do letošnjih niti enkrat v stiku s celuloidno žogico. In, če vprašamo, kdaj bo urejeno, dobimo kratek in prepričljiv odgovor, da takih svetlobnih teles ni možno dobiti v Sloveniji, samo prepričljiv ni za nas, ki se zanimamo za to, kajti vemo, da se taka svetlobna telesa lahko dobijo v vsaki trgovini z elektro materialom. Kam vodi tak način sodelovanja med posameznimi osebami, ki z dobro voljo vodijo razne organizacije in posamezniki na vodstvenih položajih?

Komisija za šport in rekreacijo pri OO sindikata Tov. celuloze

Medvode

Predsednik: Franc Hočevnar

Razpis štipendij in učnih mest

Papirnica Količevo bo v šolskem letu 1972/73 podelila naslednje štipendije:

eno (1) štipendijo na ekonomski srednji šoli štiri (4) štipendije na poklicni papirniški šoli.

V učno razmerje bo sprejela naslednje vajence: šest (6) vajencev za strojnega ključavničarja, enega (1) za vodovodnega inštalaterja, dva (2) vajenca za obratnega električarja.

Interesenti naj pošljejo prošnje na naslov — Kadrovski oddelk Papirnice Količevo p. Domžale najpozneje do 30. junija 1972.

OKVIRI

Tokrat objavljamo novo vrsto ugank, zato vam moramo najprej povedati nekaj osnovnih navodil za reševanje. V vsako vodoravno vrsto vpišete toliko besed, kot jih zahtevajo opisi. Te besede si sledijo druga za drugo, vmes pa ni nobenega črnega polja. Debelejše črte ločijo lik v več koncentričnih okvirih. V našem primeru jih je sedem, ki se vrstijo drug za drugim (največji je prvi, najmanjši sedmi). Besede, ki tečejo v okvirih, so sestavljene iz istih črk kot besede iz vodoravnih vrst. Tako je vsaka črka v liku uporabljena dvakrat. Besede v vsakem okviru se začnejo v levem zgornjem polju, ki je označeno s številko, tečejo pa v smeri kazalca na uri. Pri reševanju vam želimo mnogo razvedrila.

Vodoravno:

1. gost na sedmini — vojaški tabor
2. lekarnar — pojemanje, umiranje, smrtni boj
3. prebivalci sosedne države — madžarski poskočni ples
4. kraljestvo, ki mu vlada car — koledar, knjiga rokov
5. konica, vrh, skrajni konec kopnega — upiranje — kos celote, tudi del hokejske igre
6. vas med Novo Gorico in Šempasom — grški filozof, ki je stanoval v sodu
7. francoski maršal (kvisling) — reka na meji med Slovenijo in Hrvaško — moško ime (pisatelj May, smučar Schranz)
8. slovenski politik in publicist, začetnik krščanskega socializma (dr. Janez Evangelist) — ljubljanski gost. lokal — surovina za peko
9. judovski junak izredne moči — steklo, ki poveča predmet — bajka, zgodba o bogovih
10. vrsta hazardne igre — krilo poslopja — skupine žuželk
11. ptica roparica — kompleksi dreves, rastlin pa tudi drugih stvari, ki jih ureja človek, da bi imel od njih korist — konjenik, nekdanj oborožen s sabljo
12. samica živalice, ki rije pod zemljo — železniška postaja nad Vrhniko — ime vohunke Hari
13. puščavski ris — utežna mera na vzhodu, tudi ruska reka — bombažna tkanina za plenice
14. grški učitelj retorike — ameriški izumitelj v elektrotehnik (Thomas Alva)
15. ravnanje, opravljanje česa, tudi spretno sleparjenje — poljska rastlina z rdečim cvetom

Prvi okvir:

rdeče barvilo — moč, krepot, trdnost — pomembno slovensko zdravilišče za bolezni prebavil in srca — Aškerčeva socialna pesem,

žensko ime — del perila, tudi športnega dresa — zgornja plast sadežev — čar, mičnost — rusko mesto severno od Harkova ob reki Sejm — Brutova žena

Drugi okvir:

trajanje dogodka ali nekega dogajanja sploh — španska pokrajina — nedelavnost, zaspanost, v fiziki vztrajnost — klična zrna tajnocvetk — nizek vojaški čin — izdelovalec kmečkega orodja za košnjo — mehiški Indijanec, ki je premagal avstrijskega cesarja Maksimilijana — kradljivec, zmi-kavt

Tretji okvir:

ime pakistanskega predsednika (Buto) — turški vojak, odpadnik — delo in zaslužek enega dne — mesto v Italiji, jugovzhodno od Bologne — botra, strina — ruski polotok na severu, vzhodno od Finske — oblika združevanja kapitalističnih monopolov — zvezdni utrinek

Četrti okvir:

bitje, stvar — skupno ime za kovinske dele pri raznih predmetih — potrebno število glasovalcev — iz debela iztesan čoln — splošno ime za potoke in reke, jezera in morja — staroskandinavski pesnik in pevec

Peti okvir:

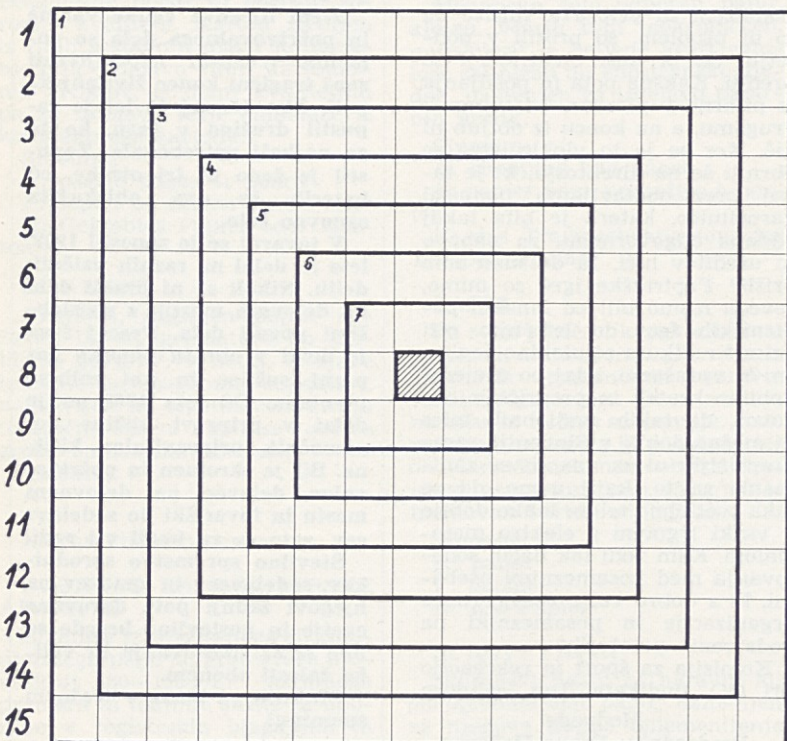
obraz, podoba osebe, nazoren oris ali opis — znak za kemično prvino galij — reka v Romuniji, pritok Donave — žensko ime, tudi gora na Kreti — zdravilišče, manjša bolnišnica

Šesti okvir:

najdaljši gorski masiv na svetu (7500 km, Južna Amerika) — obiliv, poliv z vodo — ploskovna mera — izvleček iz čreslovine, strojilo

Sedmi okvir:

ime kraja z znano slovensko papirnico

KOLIČEVO, MAJA — V dneh 21. in 22. aprila 1972 je bilo v Radečah nadaljevanje XIV. športnih iger slovenskih papirničarjev, ki je obsegalo naslednje panoge: streljanje, namizni tenis in šah.

Prireditelji — Radečani so se zelo skrbno pripravljali na te igre, vendar jim je slabo vreme v veliki meri prekrizalo račune. Kljub temu pa nepromenljivi dež ni oviral tekmovalcev, da ne bi bili na tekmovalnih zagrizani nasprotniki in borbeni do konca, v prostem času pa dobre volje in prijatelji.

Na slovesni otvoritvi so predstavniki tovarne papirja, družbenopolitičnih organizacij ter občanov Radeč zaželeli vsem nastopajočim dobrodošlico, najboljše počutje v njihovem kraju ter mnogo športnih uspehov.

Po otvoritvi se je takoj začelo tekmovaljevanje v streljanju z zračno puško. Nastopilo je 7 moških in 2 ženski ekipi. Prva panoga in prvo ugodno presenečenje! Če-

prav so naši strelci že pred tekmovalnjem upali in trdili, da bodo najmanj drugi, se tudi sami niso nadejali končnega prvega mesta. Na naslednja mesta so se uvrstile ekipe: Radeče, Sladki vrh, Ceršak, Krško, Vevče in Medvode. Za našo ekipo so streljali: Andrejka Roman, Janez Pleško in Franjo Velepčič.

V namiznem tenisu je naše »stare« moštvo premagalo vse svoje nasprotnike in prepričljivo osvojilo I. mesto. Drugi so bili Krčani, ki so edini nudili nekaj odpora našim igralcem, Sladki vrh, Vevče, Ceršak, Radeče in Medvode pa so si tak vrstni red priborili po hudih bojih. Naše barve so zastopali: Marjan Stra-

žar, Vide Vavpetič, Marjan Trobec in Andrej Vavpetič.

Večno prvi šahisti si tudi tokrat niso pustili odvzeti tega naslova. Tudi tu so jim le igralci Krškega kolikor toliko resnejši nasprotnik, medtem ko so ostali še vedno precej slabši. Končni vrstni red: Količevo, Krško, Radeče, Ceršak, Sladki vrh, Vevče...

Ekipo je bila sestavljena iz naslednjih igralcev, Vide Vavpetič, Janez Hribar, Stane Laznik, Viktor Hribar, Ivo Sonc, Lado Koncilja, Zdravko Kremzer.

Za vsa tri osvojena prva mesta moramo pohvaliti vse naše tekmovalce, saj so vsi prispevali h končnemu uspehu. **VV**

KADROVSKA SLUŽBA POROČA

Papirnica Vevče

APRIL 1972:

Prišli:

Kavalič Boris, referent za instr. in automatiz.
Primožič Janez, dipl. ing., vodja vzdrževanja
Milinčič Smilja, zaznamovalka bal
Djukič Smiljka, snažilka
Djurić Milorad, razkladalec
Milanović Radomir, pospravljalac izmeta
Jelić Radivoje, pospravljalac izmeta
Ahmetaj Jetulah, razkladalec
Djurković Peter, razkladalec
Sedmak Anton, pospravljalac izmeta v prem. odd.
Džaferović Sulejman, pom. delavec

Odšli:

Brozović Stane, lastna odpoved
Habić Franc, upokojen
Smrekar Milka, upokojena
Šircelj Frančiška, upokojena
Djurić Milorad, odšel v poskusni dob.
Brunčević Sefčet, samovoljno zapustil delo
Novak Vid, lastna odpoved

Poročili so se:

Zabjek Lidija s Krajnc Ivanom
Cestitamo!

Rodili so se:

Bonisegni Karlu, hči Marjana
Brdarju Džuru in Joži, hči Mateja
Ravniku Mih, sin Damjan
Stojiću Dragoljubu, hči Gordana
Cestitamo!

Tovarna celuloze Medvode

V mesecu aprilu so se zaposlili:

Maslić Helena — likvidator II (za določen čas)
Debeljak Marija — snažilka
Straka Đuro — nakladalec lesa in žamanja
Ibrić Elmi — nakladalec lesa in žamanja
Makolli Nezir — nakladalec lesa in žamanja
Kurrumeš Halit — nakladalec lesa in žamanja

V mesecu aprilu so odšli iz podjetja:

Primožič Janez, dipl. ing. strojn. — vodja vzdrževanja in energetike — delavčeva odpoved
Mehić Ibrahim, II. pomočnik kurjača — samovoljno
Muharemović Eniz, razkladalec surovin — samovoljno
Kuburić Đemil, razkladalec surovin — samovoljno
Babača Muharem, nakladalec lesa in žamanja — samovoljno
Ločniškar Ivan, pomočnik pripravljalec kisline — umrl

Rodili so se:

Pašiću Seferju — hči Kelima
Avdiću Smailu — hči Mirzeta
Avdiću Huseinu — sin Hasan
Cestitamo!

Poroka:

Poročil se je Crnalić Šerif, II. pomočnik kuharja celuloze
Cestitamo!

Papirnica Količevo

V mesecu aprilu so se zaposlili:

Belšak Niko, diplom. ing. — komercialni direktor

V mesecu aprilu so odšli iz podjetja:

Ferenček Pavel — izdelovalec embalaže — na zahtevo delavca
Gregorin Janez — delovodja izdelave papirja in kartona — upokojen
Kosmina Dušan — komercialni direktor — sporazumno
Stebal Stane — električar — k vojakom
Poljanšek Andrej — pazilec sita PS II — k vojakom
Kosmatin Roman — kovinostrugar — sporazumno
Kolenc Stanko — pazilec sita PS II — sporazumno

V mesecu aprilu so se rodili:

Veselu Stanetu se je rodila hčerka Mojca
Gorjupu Francu se je rodila hčerka Vesna

Cestitamo!

V mesecu marcu so se zaposlili:

Pirnat Franc — kovinostrugar
Kosmač Ivanka — obračunavalec materiala
Korošec Ivica — knjigovodja družb. standarda

V mesecu marcu so odšli iz podjetja:

Guberinić Drago — delavec v KC — na lastno željo
Majhenič Fric — mojster kovinske delavnice — upokojen
Vidmar Jože — delovodja dodelave pap. in kart. — upokojen
Jerman Franc — strojevodja KS I — upokojen
Skok Stane — pravnik — sporazumno

Kmetič Pavli — kalkulant — sporazumno

Rutar Franc — holandski mlinar — upokojen

Rode Dušan — strojni ključavničar — k vojakom
Bevc Peter — delavec na holandskih — samovoljno

V mesecu marcu so se rodili:

Maroltu Jožetu hčerka Marija
Brezniku Stanetu sin Simon
Urbaniji Alojzu sin Vojko
Cestitamo!

NAŠE DELO

Glasilo delovnih kolektivov Združenih papirnic Ljubljana in Papirnice Količevo in Tovarne celuloze Medvode — Izdajajo ga njihovi delavski sveti — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik Stane Robida — Uredniški odbor: Marjan Cerne, Janez Gašperin, ing. Janez Hribar, Jože Lejko, Ljubo Milič, Tone Novak, Andrej Pirkmaier in Stane Skok. — Tehnični urednik Danilo Domanjko (Delavska enotnost) — Tiska tiskarna »Toneta Tomšiča« v Ljubljani.